סגנון
מעריב

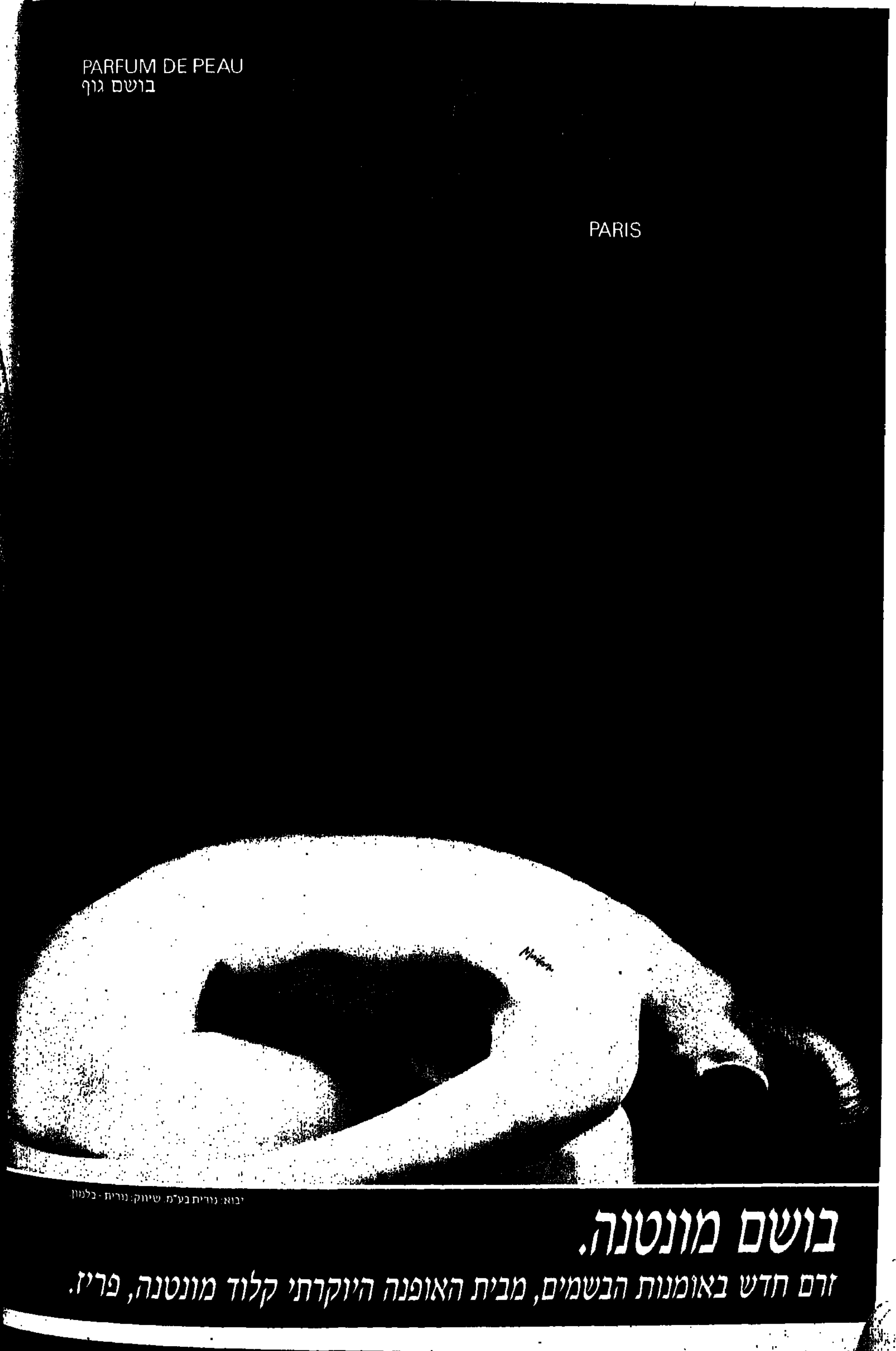

PARFUM DE PEAU
בושם גוף
PARIS
יבוא: נורית בע"מ. שיווק: נורית - בלמון
בושם מונטנה.
זרם חדש באומנות הבשמים, מבית האופנה היוקרתי קלוד מונטנה, פריז.

תנו לילד מתנה שתעשה לו את השנה.
דופלו רכבת
2701 (חדש!)
duplo
BASIC
LEGO
דלי ביסיק 1613
DAKIN
מגוון גרפילד
MATTEL
בובות ברבי האורגינליות
MATTEL
בית בובות
LEGO
מערכות חלל
אופני BMX
STEEL MASTER
פעלולון - דובי
LL 4000
MATCHBOX
בית בובות FP 952
לראש השנה, קנו לילד מתנה שתעניק לו שעות רבות
של יצירה, חשיבה והנאה. מתנה של סוכנויות קופמן
- החברה שמביאה לקטנים את השמות הגדולים
בעולם: לגו, פישר־פרייס, מאטל, מטשבוקס ועוד.
היכנסו לאחת מחנויות הצעצועים המובחרות וקנו
לילד מתנה מבית קופמן. כי לילד שאתם הכי אוהבים
מגיעים הצעצועים הכי טובים.
אצלנו האיכות חוגגת!
שיווק בלעדי
סוכנויות קופמן בע"מ
נמנה על קבוצת כלל
מחסן סוכנויות קופמן:
מגרשי התערוכה הישנים, סוף רחוב דיזנגוף, ליד גלידה מונטנה.

שמיעה פוג'יקלית
FUJI
FR-II
90
בפעם הבאה שאתה מקליט,
נסה קסטות אודיו של פוג'י
ותבחין בין סתם שמיעה
לבין האזנה שמיימית.
אל תחסוך באיכות -
קנה קסטות אודיו פוג'י.
להשיג עכשיו במחיר מבצע
בחנויות המובחרות.
הטכנולוגיות החדשניות
של פוג'י בייצור קסטות אודיו,
העלו את רמת השמיעה לאוקטבות
שלא היו ידועות עד כה.
קסטות אודיו פוג'י נורמל, כרום
ומיטל מותאמות לכל סוגי
המכשירים ומפיקות חדות קול
ונקיון צליל מקסימלים.
לאוזן הפוג'יקלית שלך
FUJI CASSETTES
נציגים בלעדיים: קבוצת חברות שמשוני בע"מ טל' 888 302 • (03)888 521

סגנון

10
ליאורת הכחן:
קורים דברים

13–12
אירית רותם:
מתכון לאושר

17–15
דותי קינן:
מטעמים בסגנון עולמי

20
ימימה טשרנוביץ־אבידר:
נכד חוזר הביתה

22
נטע שדמי:
שלום לרוזי

25–24
בועז קוסטר:
כיף באמבטיה

29
אורית הראל:
תפוז בחו"ל

עורכות:
תמר אבידר וליאורה עיני

עיצוב ועריכה גרפית:
כרמית אדלר, רותי במאי

מודעות: נילה שניידר, סימה בלכי
טלפון 439474 (03)

מזכירת הפקה: בתיה אבישי
טלפון 439276 (03)

כל הזכויות שמורות למעריב ©

סיפור השער:

כלה תימניה ומלווה. בתימן לבשו בגדים אלה בשבעת ימי המשתה, בארץ – בטקס החינה.
על ה"תימניה" ברשימתה של יהודית חנוך, עמוד 8–9.
צילום: שמואל רחמני.

כותבים לנו

גוף זר

כאשר אני מסתובב בחו"ל, ורואה את מה שכל אחד יכול לראות, או לפחות לא רוצה לראות (כשמדובר בתיירים), נראה לי שראוי לצטט מכתבי צלמוהוב שטען: "היהודים יישארו גוף זר מי שהיו למן היום בו קרע הרומאי מנוף רשע, את פרוכת הארגמן מעל קודש הקודשים".

וכך יישארו תמיד. ועתה, בשל סכנת ההתבוללות של היהדות העולמית היהודים, אני אומר: שבח לאל כי "ישארו גוף זר". אחי, בני ישראל, היזהרו בזהות.

עוד דבר: נזדמן לי לשוחח עם מספר פוליטיקאים בחו"ל על בעיות ישראל והיהודים. היו ביניהם כאלה, שעד כה לא היו משוכנעים שהאפיפיור פאולוס ה-6 צדק באומרו שליהודים לא היתה יד במותו של ישו.

גלאביב — מתי זר

חינוך חינם יקר

אני פונה אליכם בבעיה נדושה, החוזרת על עצמה כל שנה והיא: סכומי העתק הנדרשים עבור מה שמכונה "חינוך חינם".

יש לי שלושה ילדים בבית־ספר יסודי. כל הספרים שעליהם לקנות הם חדשים ויקרים (ממוצע – 10־15 ש"ח). אז בבקשה לעשות חשבון. ואיפה ילקוטים, ציור, תלבושת? צריך כסף רב, ואפילו מוכרחים לקחתהלוואות כדי שלא ייחסר לילדים כלום.

היי, אתם שם למעלה יודעים מזה?

גבעתיים — מינה אלעד

הורים לומדים

בקשר לכתבה על הדרכה בטיפוח פעוטות, של עטרה מוסקוביץ (סגנון 221): יש תכנית נוספת לגיל 1־3 הקרוייה תכנית הורים – העשרה וטיפוח מראשית החיים. התכנית כוללת גם התנסויות עם הילד וההורה. היא מיושמת בכל רחבי הארץ ויש בה גם מדריכות מעולי אתיופיה.

שכונת התקווה, ת"א — אליס רוזינס

מכתב לבעלי לעתיד

שלום, בעלי לעתידו

...טוב, אז אתה בכלל לא יודע שאנחנו עומדים להתחתן ובעצם, אינך מכיר אותי...

אבל אני מתכוונת אליך. אליך – שאינני יודעת את שמך או צבע עיניך, לא את גילך, עיסוקך או מספר נעליך, אבל אני מכירה אותך. הרי בחורף הקרוב אהיה בת 28 וכבר חורפים לא מעטים שאני מצפה רק לך.

לא, לא, אל תטעה – לא יושבת ומחכה בנשימה עצורה שתיפול לי מהשמיים (כמו זאת מהשיר "הממתינה לבוא הרגע..."). רק יודעת שתבוא ותמלא את המשבצת החסרה.

כי עכשיו בקיץ הזה המלא כלות נרגשות ואושר והתחלות חדשות אני מתגעגעת יותר מתמיד – אליך.

לא בניתי לי "מודל" שלך, לא הולכת ברחוב ומחפשת את החתיך/חכם/מקסים שמיועד רק לי. לא יודעת איך אתה נראה, אפילו לא בחלומותי. ובכל זאת, הרי היו במשך השנים כל מיני "אבירים" חמודים, חכמים, אוהדים יותר או פחות. ואתה לא היית ביניהם, כי בסוף תמיד הסתבר שהאביר לא כל כך אביר והסוס הלבן בכלל לא לבן, ואפילו צולע...

אז כרגע אני חיה לי את חיי, ממלאה אותם בדברים שאני אוהדת ולא טועה לחשוב שהחיים עם בן זוג הם אידיליה מתמשכת. רק שלפעמים חסרה לי כתף גברית תומכת ואיזו דאגה קלה כשאני מאחרת לשוב ואולי גם כוס תה בשפעת של החורף.

ולי הרי יש כל כך הרבה בשבילך.

חברי בעתיד לחיים! אני יודעת שניפגש במוקדם או במאוחר, אבל אולי, אהובי, אתה מוכן להודרז?

תל אביב — כרמית

כותבת בדם

זהה נא קולי, קול שופר קורא לאנשי השררה: עשו משהו למען פתרון הולם למצב הרפואה והרופאים. אני בסך הכל בורג קטן, אבל זקוקה למערכת הרפואית. ואין עם מי דבר, אין למי לפנות. אנא כתבו בריו וכרם. כי כרגע אני כותבת בדמי – הפסיקו עם השביתות!

רמת־גן — רמה שמאי גולן

דעה אחרת

חוצפה ישראלית

מוצאי חג באחת מן המסעדות היותר נוללות ביפו. נכנסנו. התיישבנו. כחלוף רבע שעה הביא עצמו מלצר בהול, מעשן, לא נקי, אל שולחננו. הזמנו שיפודים וחומוס עם טחינה. מה שאמורה היתה להיות טחינה לא היה אלא חומוס עשוי כמראית עין של טחינה. החמוצים היו מרירים: זיתים בקועים, מעופשים. הוגש לנו סלט ירקות שלא ביקשנו. הבשר היה שותת וחי. אכלנו באומן לא שקט. סביבנו קמו בזעם סועדים שלא שבעו לא רצון ולא מזון.

החשבון כלל את סלט הירקות. כשהסבנו את תשומת־לבה של הקופאית שהיתה גם כעין אם־הבית, אשר פיזרה את אפר הסיגרייה על שולחנות אחדים, היא השיבה במילים אלה "לא הייתם חייבים לאכול אותו".

אם יש דבר מה המרדד את איכות החברה המתהווה במדינה והופך אותה לאי־אנושית, אם יש מה שממאיס אותנו זה על זה – זה בדיוק משפט מן הסוג הזה. הלקוח נתפס כמטרד. הוא מהווה מעמסה. יש להיפטר ממנו. שלא יבלבל במוח. שלא ידרוש דבר. שיישב, יסעד, ישתוק, ישלם, יצא ויפנה מקום לסועדים אחריו. שלא ימתין, חלילה, למטבעות העודף מפני שאלה כלולים בתחשיב הסמוי של הרווח השולי הנוסף, אשר אין כל קשר בינו לבין התשר (טיפ). משפט כזה הופך אותנו בעליל למדינה גסה, נבערת, נחשלת, אלימה, דוחה.

כדי שלא יהיה לי קשה מדי להוסיף להאמין בסיכויים לעידון ההליכות והטעמים, ולהשבת הכבוד האבוד של הלקוח, אני עדיין מצפה, גבירתי אם־הבית החצופה, שבפעם הבאה, כאשר נבוא – אם בכלל – להסב לארוחה במסעדה הלא־נקייה שלך, תיגשי אל שולחננו ותגידי (אני יודע שאני משלה את עצמי) מלה אחת קטנה ומהוללת פלאים: סליחה.

אברהם שרון

לגלות עולם נסתר עם מדריכי נאות הכיכר
מדרך חמשי לנהר היאנגצה 3 מסלולים 21 עד 28 יום
בתוכני סין העממית לקבוצות ישראליות עם מדריכי נאות הככר
תאריכי יציאה: 21.10, 28.10, 4.11
ירושלים: קרן היסוד 36, טל. 02-636494 תל אביב: הירקון 252, טל. 03-5463111 חיפה: הרצל 57, טל. 04-661316

הסדין זורח - והחושך בורח!

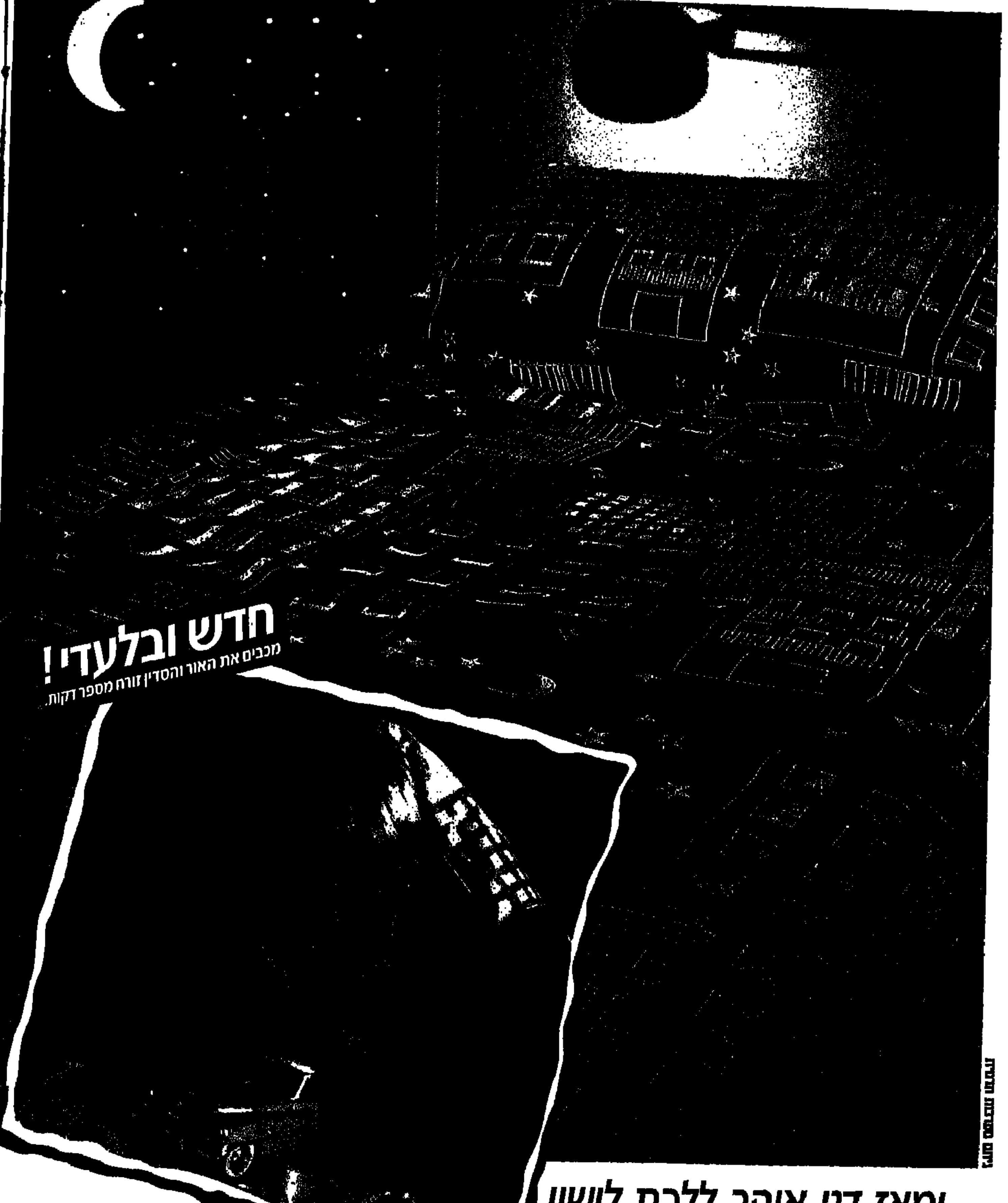

...ומאז דני אוהב ללכת לישון.

מאז שדני קיבל את סט המצעים הזוהרים של אויה -
הוא מתעקש לכבות את האור לבד...
אורות הכרך הנוצצים מכל עבר סוחפים אותו
למסע הרפתקני בינות לגורדי השחקים וכמו
סופרמן בשמי ניו־יורק מרחף לו דני הרחק הרחק לתוך עולם של חלומות...
עוד לילה טוב לדני וגם לך אמא.

להשיג ברשתות השיווק ובחנויות המובחרות.

אויה. המילה הראשונה בחדר השינה

רגע, חושבים!

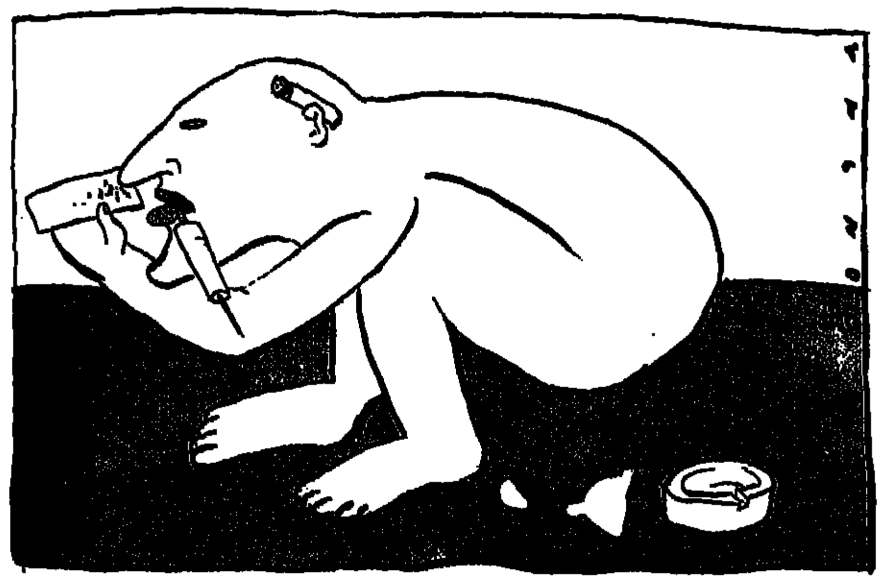

אריה יאס

והיא השתינה...

מישהו אמר: "מסכנים. מלכלכלים להם את המכונית עד היום, רק בגלל שהם גרים בדכאו, וזה כתוב על המספר של המכונית..."

ואני סירבתי להרגיש כלפיהם, כלפי תושבי דכאו, שסיפרו על היחס למכוניותיהם, ולוא גם טיפה אחת של אהדה או רחמים. מצטער. ככה זה. פגם גנטי אישי של בן הדור השני לשואה. לא יכול לראות בגרמנים "מסכנים". לא יכול לראות בגרמנים "מסכנים". לא יכול לחוש כלפיהם סימפטיה, רחמים או אהבה.

באחד הקטעים החוקים של "מונרו קאנה", הסרט הסנסציוני של שנות ה־60, לוקחת אותנו המצלמה של פרנקו ז'אקופטי לאיזור הבארים והזונות של האמבורג או מינכן, לא חשוב, כשברקע נשמעות הלמות נעליהם המסומרות של ההם, החיילים הנאצים. עכשיו מראה לנו ז'אקופטי את הגרמנים המתפלשים בסחי של עצמם, בבירה ובאלכוהול. תמונות קשות.

אחד מקיא, אחת רוקדת ברחוב כסהרורית מרופטת, אחר מנסה ללכת בקו ישר, אחת מוטלת על המדרכה, אחר אינו מצליח לעשות יותר משני צעדים ונרדם בעמידה. עם כנוולותו, בערוותו השיכורה. עלובי חיים שאין עליהם רחמים. הנה, זה מה שהבאתם על עצמכם, רבותי. עכשיו אתם יכולים, מצידנו, להתפלש בשתן ובסחי של עצמכם.

בערב פסח השני השנה, הייתי בוונציה, במסעדה קטנה מאחורי הפיאצה סן־מרקו, ליד הגשר הנקרא "גבריה הקדוש". בשולחן שמאחורינו ישבה חבורה עולזת של נערים ונערות איטלקיים, וכיוון שהמסעדה היתה מלאה, צורף לקצה שולחנם זוג מבוגר יותר, מהודר יותר.

הגברת היתה לבושה כמו ליידי אמיתית. בלונדינית נאה עם כמה תכשיטים יקרים ואריסטוקרטיים, והאדון, שמנמן וקצת מקריח, בחליפה אלגנטית. הם כמעט ואל דיבור ביניהם. רק הלחיים היו סמוקות מאוד והיה איזה ברק מטושטש בעיניים.

הם כבר היו בסיום ארוחתם והמלצר האיטלקי המשופם הביא להם את החשבון. האדון שילם ואמר בגרמנית לגברתו "אלזו, ויר גיין, אנחנו הולכים".

והגברת לא קמה. הוא חזר על מה שאמר והיא לא זזה. הוא נטל את ידה בעדינות ואמר בשקט וברכות: "קום, שאצי, קום. בואי, יקירתי, בואי", אבל יקירתו לא באה. היא נשארה לשבת כאילו הרעם היכה אותה ועכשיו היא עושה במכנסיים. באותו רגע הבחנתי גם שירה מעוותת כולה. השרירים לא נשמעים לפקודות המוח והעיניים זגוגיות, כמו שרק עיניים כחולות של ליידי בלונדינית גרמניה יכולות להיות, על פי הספורים.

הליידי היתה שתויה עד־לאידע ואפילו יותר מזה. כותה בתיוך מטופש באוויר, ניסתה למסך את מבטה במשהו אבל העיניים סירבו להישמע לה והמשיכו לפזול ולהתפזר לכל הכיוונים במבט של עגל. הליידי היתה בעולם של אשליה מתוקה, בו הכל צף לקראתה. הכל מעורסל. אפשר להשתין על העולם.

היא השתינה.

ועוד איך השתינה.

כמו שהיא יושבת שם, וקופה ככסא במסעדה הרומנטית בוונציה, השתינה בתוך תחתוניה ושמלתה המהודרת, בלי לעשות חשבון לאף אחד. רק החיוך המטופש המשיך לנסות ולמצוא לו אוהדים בקרב הקהל המביט בה בתדהמה, חיוך של ניצחון.

המלצר והגבר המהודר הוציאו אותה משם בלי הרבה גינונים של טקס, ורק אני, אסייתי מתורבן שכמותי, חייכתי בתוך תוכי: ראיתי את עם האדונים בקלונו. ■

ארט בוכוואלד

סמים

כי לננסי רייגן. זה שנים היא מנסה למנוע הפצת סמים ברחבי ארה"ב. בה בעת, עוסקות סוכנויות ממשלתיות העובדות עבור בעלה, בהברחת סמים קשים למדינה.

כאשר סיימה לקרוא את העדות בשבועה בסנאט בעניין זה, פרצה ללשכתו של הנשיא. "זה לא ייאמן", אמרה לו. "כל אותם הימים שחזרתי ואמרתי לצעירים – 'אימרו לא לסמים' – פעלה ארה"ב בשותפות עם מבריחי סמים באמריקה המרכזית".

– "אל תתרגזי כל כך", השיב לה הנשיא. "אני בטוח שזו טעות. אם מישהו בממשל היה מעורב בעסקי סמים, הייתי יודע על כך".

– "הטייסים העידו בסנאט שהיינו כן מעורבים", אמרה ננסי.

– "ובכן, חכי רגע. אני אברר בדיוק מה קורה כאן...מרכויה, תני לי את ביל קייסי בסי.אי.איי...הוא, מהו.. ננסי, ביל קייסי מת".

– "הם לא מספרים לך כלום. ידעת שהקונטראס היו תלויים בכסף ממכירת הסמים להמשך המלחמה?"

– "אסור לך לומר זאת מבלי שתהיינה לך הוכחות. ננסי, במקרה ידוע לי שהכסף לקונטראס בא ממכירות הנשק לאיראן".

– "מי סיפר לך, רוני?"

– "ג'ורג' בוש. ואם מישהו ידע מה הולך, היה זה ג'ורג'".

– "המחשבה שארצות־הברית מעורבת בהברחת סמים קשים אינה לרוחי. זה מריח לא טוב".

– "גם לא לרוחי. ואם אגלה מי עומד מאחוריה, אתן לו מנה הגונה".

– "למה הסי.אי.איי צריך להמיר רובים בקוקאין?"

– "משום שאם לא נעצור את הסנדיניסטים עכשיו, הם יעשנו חשיש על חופי סן דייגו. אם הסי.אי.איי היה מעורב בהברחת סמים, זו היתה טעות שנעשתה בתום לב", אמר הנשיא.

– "רוני, אני חושבת שאתה מוכרח להופיע בשידור לאומה ולהודיע שאיש בממשל שלך לא ידע דבר על עסקת הנשק־תמורת־סמים וכי אתה מזועזע שמישהו בממשלה נתן לה את אישורו".

– "זה רעיון מצויין. הפנטגון יתמוך בדברי. מרכויה, השיגי לי את שר ההגנה ויינברגר בטלפון...הוא, מהו...ננסי, ויינברגר התפטר".

– "מדוע הוא לא אמר לך?"

– "איש אינו מספר לי דבר", התלונן הנשיא.

– "זהו עסק ביש של ממש. אני אומרת לכולם 'אמרו לא לסמים' ואנשי השירות החשאי מעמיסים את מטוסיהם לעייפה בסמים קשים. אני עומדת על כך שתודיע לכל מי שעובד עם הקונטראס, שסמים אינם הדרך להילחם בקומוניזם".

– "זה רעיון טוב, ננסי. הזמיני את מייק דגוור ואני אכתיב לו מיזכר".

– "מייק דגוור כבר איננו בבית הלבן".

– "יופי, איש לא סיפר לי על כך. אני יודע מה אעשה. אמסור את כל העניין לאף.בי.איי. ואטיל עליהם לעצור את החשודים הרגילים. לאחר מכן אדאג שמשרד המשפטים יעמיד אותם לדין וחבר מושבעים יקבע אם הם אשמים או לא".

– "ואז מה תעשה, רוני?"

– "ואז, אעניק להם חנינה. זהו תפקידו של הנשיא". ■

ליאורה עיני

נרקוזה

צפיתי בסרט הדני "החגיגה של באבט". סרט מינורי מאוד על אנשים שכמעט קורה איתם משהו – ולא קורה איתם דבר. כפר מנומנם, נשים בתולות, אוכל תרגוני, מזג אוויר סגריר, ים מאופק. שני גברים שמנסים לפרוץ את המעגל הזה, לזעזע אותו, חולפים דרכו כצל עובר וחוזרים אל העולם האחר שממנו באו. באבט, אשה צרפתיה קוקטית, שנקלעת אל המעגל הזה בעל כורחה, שבה אליו מתוך בחירה חופשית גם לאחר שיכולה היתה להיחלץ ממנו.

זר לא יבין זאת. בטח שלא זר ישראלי.

בתשע וחצי בערב, באולם הקולנוע החשוך, המנומנם, הזרקתי את הסרט הזה ישר לורידים. כמו נרקוזה. הגעתי הביתה בחרשות של חצות. התעוררתי.

הקלאס מת

הסקטים הפכו לגלגיליות, לחבל קוראים דילגית ושירלי טמפל קופצת ככה כבר לא קופצת ככה. הקלאס מת בגלל המדרכות הטפשיות של אקרשטיין, אחד שתים שלוש דג מלוח סתם נעלם ותופסת בית חולים יצאה מכלל משחק והפכה למציאות. נו, אז אני שואלת אתכם, ילד יכול להיות נורמלי היום? ■

בית־הספר לתכנון, עיצוב וציור אופנה

נמשכת ההרשמה

מסלול
תכנון, עיצוב וציור אופנה

נושאי הלימוד: תדמיתנות, ציור ועצוב אופנה, תחזית אופנה, דיגום חופשי,
תולדות אומנות הלבוש, תאוריה של עיצוב האופנה.
פרויקט גמר בעיצוב אופנה יוצג בפני אנשי מקצוע מעולם האופנה ואישי ציבור.
תנאי קבלה: בעלי 12 שנות לימוד ומעלה, ידע בנושאי תפירה
ועניין בנושאי העיצוב וועדת קבלה.

מסלול
התמחויות בנושאים נבחרים

תדמיתנות (בשיטת מילה) • דירוג (הגדלות והקטנות) • דיגום חופשי
• תדמיתנות בגדי ילדים (בשיטת מילה)
תנאי קבלה: בעלי ידע באופנה וועדת קבלה

צוות ההוראה כולל מרצים בכירים

אורט ישראל — המערכת ללימודי מבוגרים

לפרטים ולהרשמה: כל יום משעה 08.00 עד 19.00 בימי ו' עד 13.00
תל אביב - שד' דוד המלך 39 טל: 234507, 234332 • רח' התבור 32 טל: 657065, 660086 • יד אליהו, רח' בת ציון 10 טל: 300917
חיפה - שמריהו לוין 30 טל: 04-666182, 04-664671 ק. מוצקין - בי"ס אורט (ע"י רבמוד שקם) טל: 04-762920 ימים א'-ה' שעות 18.30-20.00
ירושלים - דרות ראשונים 8 טל: 02-221979, 02-223033

יהודית חנוך

עורי תימן

בחול־המועד סוכות עומד האמפיתיאטרון של ראשון־לציון להפוך לבירת התימנים. התימניה תשתולל עם מאכלים, בגדים, קישוטים, מנהגים, ריקודים. זה לא בדיוק כמו שהיה בתימן, אומרת ברכה ערוסי, אבל כך שומרים על המסורת.

איך מלבישים, מקשטים ומפנקים כלה, שמונה ימים שתרגיש שהיא נסיכה? איך נראה חדר יולדת שכולו שטיחים ורקמות, ובו נערך טקס הודיה חודש לאחר הלידה?

את כל זה ועוד ממנהגי הפולקלור התימני, תוכלו לראות בתימניה, שתיערך באמפיתיאטרון הטבעי בראשון־לציון בחול־המועד סוכות, בין ה־27 ל־29 בספטמבר. יהיו שם ביתנים שבהן ידגימו את מנהגי ומסורת העדה, גם מאכלים כמו פעם והופעות של להקות רקדנים, כמו שתימנים יודעים לעשות שמח.

די לשמוע מעט ממנהגי עדה זו ביחס לנשים ברגעים חשובים בחייהן, כמו חתונה ולידה, כדי להבין שפינוק וטיפוח לא נולדו במערב. במזרח גילו אותן מזמן ועכשיו מנסים לשחזר אותם. לא על הכל ניתן לחזור; שחרור הנשים ואורח החיים המערבי מפריעים. מה שנשאר זה רק הסמלים.

שמלת כלה מסורתית.
צילום: שמואל רחמני.

החינה – הכי "אין"

הדבר הכי "אין" היום אצל כלות ממוצא תימני, גם כשבן זוגן הוא מעדה אחרת, הוא טקס החינה, אומרת ברכה ערוסי, תימניה גזעית, רכזת מועדון נעמ"ת ברמת־עמידר. היא הגיעה ארצה מתימן בת 16. "הבת שלי התחתנה עם בחור ממוצא פולני והבן עם טריפוליטאית, אבל לשתיהן עשינו טקס חינה והמחותנים התלהבו".

אחרי שנים רבות, אנשים צעירים מגלים עכשיו שוב את היופי שיש במסורת. העליה של 49' התביישה להיות שונה; אנשים רצו להיות כמו כולם והפסיקו את הטקסים שהיו מקובלים בתימן. לפני 20 שנה, חלה התעוררות, זה לא היה קרה ביום אחד. אני התחלתי לחשוב על היולדת, כשכלתי ילדה והיתה בסכנת חיים. פתאום חזרו אלי הזכרונות הנוראים מתימן, על נשים שמתו בלידתן. אמא אמרה לי: לכי ותכיני חדר יולדת, תנדרי שהכל יעבור בשלום, ואז נקים חדר לידה ונעשה טקס הודיה כמו בתימן. כך נכנסתי לעניין. התחלתי לשחזר פריטים. היו דברים שזכרתי והיו ששכחתי. עכשיו יש לי קישוטים שמהם אני מקימה חדר מושלם. כשמזמינים אותי, אני יכולה להכין אותו תוך כמה שעות וזה יופי של דבר. אולי יותר מרגש וסמלי מטקס החינה.

לאוניברסיטה העממית ת"א דרושים
סקרנים
אין חשיבות לגיל ולהשכלה הפורמלית, אם יש בך סקרנות וצימאון להרחבת ידע - האוניברסיטה העממית ת"א היא המקום בו ניתן לעשות זאת.
איך עושים זאת? פשוט מאוד.
בוחרים קורס, או יותר, בנושא שמעניין אותך (לבחירתך 152 נושאים), בשעות הנוחות לך, בבוקר או בערב, ובאים ללמוד בכיף.
לימודי משפחה מגוון קורסים בנושא חיי משפחה, מיניות האדם, זוגיות, ילדים וכו'.
- ניתוח הצגות, האזנה מודרכת למוסיקה, כתיבת שירה
- תזונה טבעית, אלרגיות, דיאטות
- אנגלית, צרפתית, ספרדית, ועוד... ברמות שונות
- פסיכולוגיה של האשה, אסטרולוגיה, שפת הגוף
- סידור פרחים, תחרה, עיצוב חנויות
- יוגה, ריקודי עם, הגנה עצמית
- ברידג' ועוד.
טלפן/י אלינו ונשלח לביתך, ללא תשלום, עלון מידע.
ידיעון מפורט ניתן לרכוש (תמורת 1 שקל) במשרדי האוניברסיטה העממית ת"א.
ההרשמה מ-4.9.88 עד 15.10.88 בימים א-ה בשעות 09:00-12:00 לפנה"צ 17:00-19:00 אחה"צ.
מחירים נוחים
20% הנחה לתושבי ת"א-יפו
האוניברסיטה העממית ת"א, רח' אנטוקולסקי 4 (פינת אבן גבירול 108) ת"א, 64044, טל': 242460
האוניברסיטה העממית ת"א
האוניברסיטה העממית אינה מוסד להשכלה גבוהה ואינה מעניקה תארים אקדמאים.

משמאל: שמלת קטיפה שחורה רקומה בחוטי זהב ומעיל מאריג מוזהב, בגד שלובשת היולדת בטקס ההודיה. מימין: בגד מסורתי תימני ללבוש יום־יומי. צילום: שמואל רחמני.

בתימן היו משיאים את הילדות בגיל רך ורבות מהן מתו בלידה או איבדו את ילדיהן. לכן היה מנהג שחודש ימים אסור ליולדת לעשות דבר. עליה לנוח וקרובות משפחה טיפלו בה ובתינוק. מאכילים אותה מעדנים וכל יום היו מושחים אותה בשמן מבושם ושמים לה מסאז' גוף עדין, מכף רגל ועד ראש. "עד היום כשאני בירושלים, אני פוגשת נשים מבוגרות שמספרות לי שהן הלכו לפנק יולדת בעיסוי, שזו מצווה גדולה", אומרת ברכה, "אני מתרגשת מהיופי של המנהג הזה".

וביצי יען

בטקס ההודיה, מקשטים את הקירות באריגים רקומים ותולים בחדר 7 ביצי יען. למה יען? כי בתימן קשה היה מאוד למצוא אותן ולידתו של אדם קשה גם היא. מקשטים את החדר ב־7 בקבוקים ו־7 אגרטלים מעוטרים בפרחים. 7 הוא מספר סמלי, לציון שבע ימי המשתה שלפני הנישואים ו־7 ימי אבל. מזמינים את כל הנשים הקרובות לכלה, אלה שחוו איתה את תקופת ההריון, מלבישים אותה בשמלה עשויה מאריג מבהיק ובכובע מפואר, אם כי פחות מזה של הכלה, שמים לפניה את ארגז הלידה, שהוא בצורת מלבן ונראה כמצבה. "אל תשכח שהיא היתה בסכנת מוות. ארגז הלידה מכוסה במפה יפה – וחוגגים בשירי הודיה. זה ארוע רק לנשים ובתימן הכיבוד בו היה רק פירות יבשים. בארץ הוסיפו גם עוגות", צוחקת ברכה, "הרבה עוגות. אני מקווה שיותר נשים יערכו גם טקס זה, שהוא יפה כמו החינה".

הבגדים שלובשת הכלה בטקס החינה, הם שמלה עם רקמה מוזהבת, מעיל מאריג מוזהב וכובע שקוראים לו גרגוש והוא מתנשא לגובה; קצת שונה מהכובע התימני המקורי. בארץ הוסיפו לו זר פרחים, כדי שייראה יותר מרשים. הבגדים שוחזרו, כי המקוריים התבלו או אבדו בשנות קום המדינה ואפשר לראות אותם רק במוזיאון. בתימן, החגיגות היו נמשכות 7 ימים; יום אחד מהם היה יום היופי. על פניה של הכלה, היו מושחים חלבון ביצה כמסיכת יופי, שוטפים ומורחים בוזלין מבושם, שעד היום אפשר לקנות בירושלים. בתימן האוויר היה יבש מאוד ונשים השתמשו בוזלין עם מי וורדים כדי לשמור על עורן, למרות שנזהרו מאוד משמש.

בארץ עשו לטקס החינה שיפורים וקיצורים. מלבישים את הכלה בבגד המסורתי שעובר בהשאלה לערב אחד מכלה לכלה; יש מלבישות שזה עיסוקן. אם הכלה לשה את כדור החינה.

הכלות שאינן רוצות להכתים את ידיהן באדום, צבע החינה, לובשות כפפה מפלסטיק ועליה מושחים את החינה. "הריקודים והשירים זה לא כמו שהיה בתימן, אבל העיקר שעושים שמח", אומרת ברכה. "ככה שומרים על המסורת".

ליוזמי התימניה, כוונה נוספת. הם מבקשים לעורר את דעת הקהל למצוקתם של מאות היהודים שנשארו שם ואינם יכולים לצאת. אחיהם כאן מקווים ששמחת הארוע תעלה לסדר היום את היהודים שנשארו שם. סיסמת הארוע, שהם מקווים שיהיה שמח היא "את אחי אנוכי מבקש".

גם ילדות קטנות לבשו בגד מסורתי בתימן.

חדר היולדת מקושט בשטיחי קיר רקומים, בו עורכים את טקס ההודיה, חודש לאחר הלידה.

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי- העישון מזיק לבריאות

ליאורה הכהן

אצלו הכל בסדר

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס והזמר בועז שרעבי הם מכרים ותיקים. לפני כשלושים שנה, כשפרס היה עוזרו של דוד בן־גוריון, הוא בא לארוחת ליל שבת אצל השרעבים. בועז שהיה אז בן 12 ניגן ושר לשמעון וסוניה שירי שבת על "יוקללי" – כלי נגינה בעל ארבעה מיתרים. עכשיו מסתבר לבועז שהם לא רק מכרים הרבה שנים אלא, במשך הזמן, הפכו לקרובי משפחה: אמו המנוחה של שמעון פרס היא אחותו של אם גיסו של בועז שרעבי.

אתם הבנתם את זה? אם לא – אני מוכנה לצייר לכם ציור.

אפרופו בועז – הנ"ל ממשיך את אהבתו ליעל לוי. לאחר מריבת האוהבים ערך בועז מסיבת התפייסות ויום הולדת בפאב "המסבאה" בת"א. עכשיו הוא יכול לשיר: "אצלי הכל בסדר". ■

בועז שרעבי ויעל לוי.

דוגמנית מסוכנת

לבי לבי על הדוגמנית ביאטריס, חברתו לחיים של הדוגמן ירון פינק ואם בתו ספיר.

ביאטריס לבד לבד בארץ...ירון לבד לבד בפאריס... שניהם ביחד וכל אחד לחוד עובדים בתצוגות.

מה יהיה ביאטריס?

ביאטריס: "בחיים צריך ללמוד להתפשר ולמצוא את הדרך הטובה". בינתיים למדה ביאטריס על בשרה שלהיות לבד ללא גבר זה קצת קשה: "לפני שבוע כשרציתי להתנות את מכוניתי ניסה גבר אחד לנצל את היותו גבר ורצה למנוע ממני בכוח את החניה. הוא ניסה לתקוף אותי, ואז הפעלתי את הידע שלי בג'ודו: מכה אחת עם היד על צווארו ועוד ברך שלי מתחת לחגורה שלו – הבהירו לנ"ל כי לא כדאי לו להתעסק אתי. והרי יש לי חגורה כחולה בג'ודו". רק שהבעל לא ירגיז אותה... ■

חבר הפרלמנט קאוזו אייטשי (משמאל), בעל "המסבאה" יענקלה טל (במרכז) והפסנתרן יואל שר.

יום הולדת כלכלי

כיאות לאמן בעל שם בינלאומי חגג לאונרד ברנשטיין בכמה בירות בעולם את יום הולדתו השבעים. לנו יש כלכלן לאומי בשם עודד שחר – ראש הדסק הכלכלי בטלוויזיה – שחגיגות יום הולדת השלושים וארבע שלו נמשכו שבעה ימים ושבע לילות, בחיפה עיר הולדתו, בירושלים מקום עבודתו, ובתל אביב עיר הבליינים.

עודד, רווק מבוקש, קיבל עידוד מהחברים במתנות כלכליות: ספרים ופיצ'עפקעס הקשורים בנושא. רק שלא יתקלקל לנו הבחור. ■

גם חשוב וגם זמר

חבר בית הפרלמנט היפני קאוזו אייטשי ביקש ממארחיו הישראלים, נתי ודפנה תמיר, לקחתו למקום בילוי ישראלי אותנטי. המארחים הסימפטיים המיודדים עמו עוד מימי שהותם ביפן (תמיר היה שם עד לפני מספר שבועות היועץ המדיני בשגרירות ישראל) הביאו אותו אל "המסבאה". הפסנתרן־זמר יואל שר, שאותו ערב היה הערב החופשי שלו ממועדונו עומאר־כיאם, אירח לו לחברה לאחר שנודע לו על ייחודו של אייטשי: גם הוא זמר־פסנתרן ויש לו מועדון אכסקלוסיבי בטוקיו.

חבר הפרלמנט כל כך נהנה מיואל שר ומהמקום ורצה להישאר עד השעות הקטנות של הלילה. אך מאחוריו היה יום עמוס של מפגשים עם יצחק שמיר ושמעון פרס וסעודת ערב ארוכה עם השגריר היפני, מר קואיצ'י טסו טסומי, במסעדת ידפת, והוא גם נזכר שבבוקר מחכה לו פגישה עם שר הבטחון יצחק רבין. כך שהוא נאלץ לוותר על הריקודים על השולחנות – דגם אותנטי של תרבות מקומית, המוצג כמעט ערב ערב במסבאה. ■

הקוזינות: ענת ברזילי (מימין) ורדה בן חור.

מחפשים מניין

בערב שבת עמדו שלושה אברכים בכניסה למלון "דניאל" ותרו אחרי יהודים דתיים שישלימו עשיריה למנין.

מי היו השלושה?

לא להאמין: זלמן מרגוליס, המולטי־מיליונר מלונדון, ושני בניו.

מי המושיע שהגיע לעזרתם?

מיליונר אחר, שמחה פרומר, יהלומן ידוע בארה"ב, שלאחרונה קנה בית בעיר הקודש ברובע היהודי. ■

זמירה חן דפקה הופעה

הזמרת זמירה חן מוזמנת למסיבות רבות בניו־יורק. לאחרונה הופיעה במסיבה של פרנק סינאטרה ואשתו, אשר תוכננה במשך שנה במלון "פייר" היוקרתי. כדי לא לבייש את המעמד פנתה זמירה לידידה וני הירש, הבעלים של סלון מהודר בשדרה השישית, וביקשה שמלה בהשאלה לערב אחד. רני השאיל לזמירה שמלה ששוויה הרבה אלפי דולר. לבושה בשמלה הנוצצת נסעה למסיבה (איך לא?) ברולס רויס. אם כבר, אז כבר. ■

הקוזינות האמיתיות

לחוגגי ת"א נמאס מרקדניות בטן והם חיפשו אטרקציה חדשה למסיבות: שלוש קוזינות יפהפיות המופיעות בקברט מְדִינָה (מדינה באידיש) הן הגירסה הישראלית של "האחיות ברי" באמריקה. ההיי סוסאייטי המקומית מריעה להן.

הקוזינות הללו כתבו בעצמן את החומר לקברט. הקוזינה ענת ברזילי בהריון בחודש שמיני מה שלא מפריע לה לקפץ ולהשתולל כל ההופעה ורדה בן חור היא שמנה אמיתית – וכל הזמן צועקת באידיש: "אני מחפשת גבר" ומרגיעה את הקהל: "אל תדאגו, חבר'ה, אני נשואה".

הקוזינה האחרת, גבי לב, ג'ינג'ית בתלבושת אטרקטיבית. הבמאית עדינה טל ילדה את בתה בפרמיירה של הקברט.

כמה הן עולות? $500 להופעה. "כי אנו קוזינות אמיתיות". ■

★ ★ ★ דודו טופז החליט לפוצץ את הבנקים. אחרי שפוצץ "בלי חשבון" משהו בסביבות ה־300 הצגות – יופיע דודו כדוגמן פרסו־מת לסרטי הצילום "פוג'י". עכשיו הוא יקרוץ לנו מכל פינה. כמה עשרות אלפי דולרים יקבל דודו? את הניחוש הוא משאיר לנו.

★ ★ ★ ויטה רוזוב (ראש אגודת ניצן) ובעלה איזי רוזוב מבעלי סוכנות המכוניות ב.מ.וו. נוהגים לבלות את חופשות הקיץ יחדיו בחו"ל. הפעם יצאה ויטה סולו עם ילדיה. איזי נשאר בארץ.

★ ★ ★ הפסנתרנית הישראלית מניו־יורק ישראלה מרגלית, הגרושה מהמנצח לורן מאזל, השאירה בארץ לבבות שבורים. יש לה רומן סודי עם נגן ידוע.

אירית רותם
צילום: נאור רהב

רייצ'ל ריץ' נולדה בשוויץ, גדלה בבני־ברק, על גג בית במנהטן פגשה בגבר חלומותיה ונישאה לו. מאז היא עוסקת בזיווגים. יועצת בעניינים שבינו לבינה. לפעמים היא מגיעה גם ארצה, בענייני הלב, כמובן. שידוכים מעולם אחר.

חמונה משפחתית: אמא־רייצ'ל, אבא־ריצ'רד וילדה אסתיורד ריץ'.

מתכון לאושר

יצל ריץ', שדכנית צעירה, בת למשפחה חרדית בבני־ברק, שייכת לחברה הגבוהה בניו־יורק - כך הציגו אותה. סיפרו שיש לה תכונה מופלאה לקלוט מיד את האדם שמולה, ולהרצות לו בשניה על תכונות האופי של. אמרו שהיא נשואה לבן משפחה מיוחסת ועשירה מאירופה, ומגיעה לפעמים גם לכאן, כדי לזווג זוגים בין בני־ישראל היושבים בציון. נש־ מן מעניין.

אחרי־זה, היא טילפנה. אמרה שמדברת רחל ריין'. היא דיברה בעברית לגמרי צברית. היה לה קול צעיר ושקט, שלא עורר שום אסוציאציות חרדיות. "מה פת־אום אמרו לך שאני חרדית"? היא חייכה מהצד השני של האפרכסת. "אני אמנם מבית דתי, אבל רק של זמרוחי. כן, אני שומרת מצוות", הסבירה. "אבל עוד תהיה לך הפתעה כשתראי אותי".

קבענו פגישה בבית־קפה צפון תל־אביבי. היא אמרה שתבוא עם בעלה, ריצ'רד. שאלתי איך אני אזהה או־תם. "לא תהיה לך שום בעיה, את כבר תדעי", אמרה, ולא נתנה שום פרטים מזהים.

בדיוק ב־10.30 בבוקר, כמו שקבענו, הם הופיעו. ואני, בלי שום בעיות, ידעתי שאכן זה הם. כל הרחוב עצר להסתכל, איך כמו מתוך סרט, או אולי ז'ורנל אופנה, צץ שם פתאום זוג מרהים. היא – קטנה, בהירה ושקטה, בשמלה ארוכה ונהדרת, נעלי עקב וסרט תו־ בו על הראש. הוא – גבוה, כהה ורזה, בחליפה בהירה ובכובע. ואיתם ילדה קטנה, בתם בת השש, אֶסְתִּיוֹרֶד. שם אורגינלי שבחרה לה האמא שלה.

מסירים את הקליפות

רייצל ריץ', היא רחל ברזן מהבית, שהתחתנה עם ריצ'רד ידע, ואימצה את כינויו – ריץ', כשם מסחרי. נולדה בשוויץ, לפני 32 שנה, בת יחידה להורים ממוצא פולני. גדלה בישראל, בבני־ברק. בגיל 16, עוזבה את הארץ. למה ואיך נסעה, היא לא מספרת. רק אומרת שכבר בגיל צעיר מאד, היתה עצמאית מאד. היא נסעה לאנגליה. בת 18 התחילה ללמוד בקיימברידג' שבאנגליה. אחרי שנה נסעה לניו־יורק. שם למדה, עבדה, וחילקה דירה יחד עם שותפה אנגליה.

"למדתי באוניברסיטת ניו־יורק, פסיכולוגיה ומדעי הרוח. והתעסקתי בכל מיני דברים יהודיים. בשלב האחרון, הייתי מרצה אורחת של המגבית המאוחדת". היא מספרת. אשת שיחה מרתקת, פשוט תענוג לדבר איתה. אבל כתבה לעיתון, קצת קשה להוציא מזה. כי ריץ' רוצה לדבר בעיקר על העבודה שלה, ואני רוצה שתדבר יותר על עצמה. וזה לא כל־כך הולך.

אז מה היא בעצם עושה, רייצ'ל ריץ', במשרד הניו־יורקי שלה אשר בפארק־אבניו? "יועצת נישואין לאנ־שים שיש להם בעיות משפחתיות. אני פועלת רק בק־הילה היהודית. באים אלי זוגות נשואים עם בעיות. באים אלי זוגות שעומדים להתחתן, ולא בטוחים שהם הולכים לעשות את זה עם הבנאדם הנכון. בערך 12 איש עובדים בשבילי. מראיינים, סוציולוגית, פסיכולו־גית.

רייצ'ל־רחל־ריץ'־ידע. קולטת אחכם. מקלפת אחכם.

"אנשים באים להכוונה, ואנחנו מסירים מהם את הק־ליפות. אני משנה לאנשים את אורח החיים שלהם. אני לא קוראת לזה שדכנית. אני חושבת שהבעיה העיק־רית, זה שאנשים לא יכולים לגשר בין החלומות והר־צונות שלהם, לבין המציאות. אני מתווכת בין אנשים שמתאימים מבחינת האופי".

רק לפני שנתיים, היא אומרת, התחילה גם לזווג זיווגים. "האנשים שבאו אלי, היו אומרים לי, או.קיי. הבנאדם הזה לא מתאים לי, אז אולי את במקרה מכירה מישהו מתאים. בארה"ב יש המון התבוללות, זו אחת הסיבות שהסכמתי לעסוק גם בשידוכים".

הייעוץ שלה, היא אומרת, מאוד יקר. אבל מכאלה שאין להם, היא לא לוקחת כסף. חוג הלקוחות שלה גדול ומגוון. "יש לי למשל רב ואשתו, שמייעצים לכו־לם. אבל בבית, ביניהם, הם לא מסתדרים. אז אני מייע־צת להם. יש לי, למשל זמרת אופרה רווקה ששרה עם פאוורוטי. אני אמצא לה בנזוג".

את בנזוגה זה 12 שנה, ריצ'רד ידע, בן 34, לא הכירה בשידוך. זאת היתה אהבה ממבט ראשון. המבט שלו. היא ניסתה להתחמק. היתה צעירה מאד, עוד לא בת 20, ובפירוש סירבה להתחתן איתו. אבל ריצ'רד התעקש.

בריכה על הגג

הוא נולד באנגליה, בן יחיד למשפחה יהודית מת־בוללת, מיוחסת ועתירת נכסים. בעיקר בתי־מלון שפ־זורים על־פני אירופה. גדל בין אנגליה, צרפת, שוויץ וספרד, בלי שום זהות יהודית, או זיקה כלשהי למקו־רות. רייצ'ל, הוא אומר, קירבה אותו לדת. איתה למד מה זה נקרא בית יהודי שומר מצוות.

הם נפגשו בניו־יורק, בבריכה שעל גג הבית בו גרה. היא מצאה חן בעיניו, אז הוא שאל אותה אם אפשר אולי לשתות אצלה כוס מים. בזמן שהביאה את הש־תיה, הוא העתיק את מספר הטלפון שלה מהמכשיר. אחרי זה לא הפסיק לטלפן. היא יצאה אז עם מנתח פלאסטי ולא היתה מעוניינת בו. אבל הוא התעקש ולא הפסיק לעשות לה אמבושים ליד הבית. בסוף היא הס־כימה.

אחרי חצי שנה בערך, הוא החליט להתחתן איתה. החלטה לגמרי חד־צדדית, הוא אומר. יום אחד לחץ עליה שתתקשר לארץ, לאמא שלה. כשדיברה בטלפון, הרים הוא את השלוחה השניה ואמר, בעברית "אמא, אני רוצה ילדי". האמא, מבני־ברק, נבהלה, הוא מספר. הודיעה שהיא עולה על הטיסה הקרובה לניו־יורק, מגי־עה כדי לבדוק מקרוב מה העניינים עם הבת שלה. לא עזרו המחאות של רייצ'ל, אמא שלה תוך יומיים הת־ייצבה אצלה בדירה.

שמלת הכלה חיכתה

האמא וריצ'רד התיידדו. בינתיים גם הגיעה האמא שלו מאירופה. עם שתי האמהות, הוא ישב ותיכנן את החתונה שלו. הכלה, במקרה הזה, לא היתה בעסק. הם התחתנו בניו־יורק, במלון "פייר" היוקרתי.

עד הרגע האחרון, מספר החתן, הוא לא היה בטוח אם אכן כלתו תגיע לחופה. "אני ושתי האמהות שלחנו את ההזמנות. אמא שלי קנתה לה את שמלת הכלה. היא אפילו לא מרדה אותה לפני החתונה. וכשכולם כבר הגיעו למלון, שלחתי כל הזמן את אחד העוברים שיראה אם רייצ'ל מגיעה". היא הגיעה. "לא רציתי להתחתן איתו, אבל היה עלי לחץ מכל הכיוונים, לא יכולתי לעמוד בזה", היא אומרת.

למה לא רצתה להתחתן איתו? "הרגשתי שהוא הב־נאדם היחיד שאני לא קולטת. אני לא יכולה להסביר איך אני קולטת אנשים, אבל אף פעם אני לא עושה טעות. וריצ'רד נראה לי טוב מדי. בנאדם פשוט לא יכול להיות טוב כמוהו, חשבתי שהוא עובד עלי".

אחרי 12 שנים ביחד, נראה שהיחסים בין ריצ'רד, יועץ להשקעות ומימון – ורייצ'ל, יועצת לעניינים שבינו לבינה, גובלים בהערצה הדדית. היא מספרת בגאווה על התארים האוניברסיטאים שלו. מתארת לפרטים את עבודת המחקר שלו, העוסקת בשאלה האם באמצעות פירסום ניתן להעלות את מחיר המניות של החברה המפרסמת. הוא אומר שנהנה מהצלחתה שלה, אפילו שהיא עובדת כל היום, ואחרי־זה גם בלילה, בבית, ממשיכים להטריד אותה בטלפונים.

הוא אוהב לעשות לה את החיים קלים. הכיף הכי גדול שלו, זה להלביש אותה. הוא קונה לה שמלות יקרות ומפוארות, בפריס, או בניו־יורק. היא כבר מזמן שכחה איך נראית חנות בגדים מבפנים. הוא גם מלביש את הילדה, אסתיורד, שמדברת עברית ואנגלית וגם קצת צרפתית. ולילדה, הוא אומר, כמו לאמא שלה, יש החוש המיוחד הזה לקלוט אנשים.

(המשך בעמוד 26)

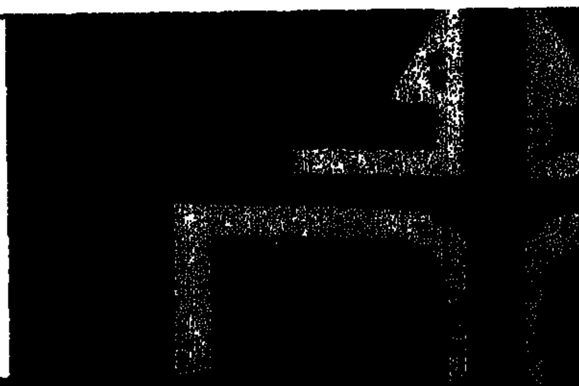

בס"ד

מה את חושבת על אבנים, בקבוקי־תבערה וארץ ישראל?

זה קורה לילד קטן. זה קורה לחיילת צעירה. זה קורה לאם הנוסעת עם משפחתה.
זה קורה יום יום, בכל שטחי ארץ־ישראל ולא רק ביש"ע. כל מי שחשב שהוא רחוק מזה, גילה שטעה. האם את שקטה היום כשילדיך משחקים בחוץ? כשבעלך נמצא בדרכים?
נכון. לא נוכל להכריח את אויבינו לאהוב אותנו, זה ברור. אבל בהחלט נוכל לקבוע מדיניות שתכריח אותם לקבל ולכבד אותנו ואת זכותינו על ארץ־ישראל.
אנו שונים מן האויב בדרך ובסגנון. אין אנו אכזריים כמוהו. אך זה אינו מונע מאתנו להילחם ביד ברזל למען ביטחוננו. כבר עשינו זאת בעבר וניצחנו.
באמונה ננצח גם הפעם, כי האמונה היא הכוח המיוחד שמאפשר לנו להמשיך ולחיות את חיי היום יום ולהתגבר על כל המכשולים.
בלי האמונה בארץ־ישראל ובמשמעותה האלוקית נאבד את כולה, לא רק את יש"ע.

אמונה ומדינה, יהדות וציונות.
זוהי הדרך שמציגה התנועה הדתית־לאומית, מימי ראשית ההתיישבות בארץ־ישראל ועד שבניה יסדו את ההתיישבות ביש"ע. רק התנועה הזאת תלחם באמונה ובעוז רוח על שלמות הארץ ולמען שלמות העם.

התשובה הציונית.
התוכנית המדינית של התנועה הדתית־לאומית. פתרון מעשי על יסוד ערכי היהדות והציונות:

■ הצהרה חד משמעית – לעם ישראל זכות נצחית על ארץ־ישראל.

■ אחיזה מדינית – ביסוס אחיזתינו המדינית, הביטחונית והכלכלית ביש"ע.

■ התיישבות יהודית – ביסוס ההתיישבות היהודית בכל חלקי ארץ־ישראל והכפלת ההתיישבות ביש"ע ב־4 השנים הקרובות.

■ יד חזקה – מלחמה נמרצת בטרור ובאינתיפאדה וביצור ביטחונה של ישראל סביב צה"ל.

■ שלום בארץ – חתירה מתמדת לשלום אמת עם מדינות ערב ויוזמה לחיי שכנות ושלום עם ערביי ארץ־ישראל.

■ פתרון דמוגרפי – מאמץ לאומי כולל, להגברת העלייה ממזרח וממערב ולהגדלת המשפחה היהודית.

■ חינוך יהודי וציוני – כי צריך אמונה במדינה.

חשוב לנו מה את חושבת. נשמח לבוא לדבר!
הזמיני לביתך את נציגי המפד"ל למפגש בנושאים המעניינים אותך ואת חוג ידידותיך.
אם את מעוניינת לארח חוג בית ו/או לקבל חומר הסברה בכתב טלפני עוד היום לחיה בין השעות 17:30־16:00
טל. 03־664566.

צריך אמונה במדינה.

מפד"ל

התנועה הדתית־לאומית

פסטה

רות קין

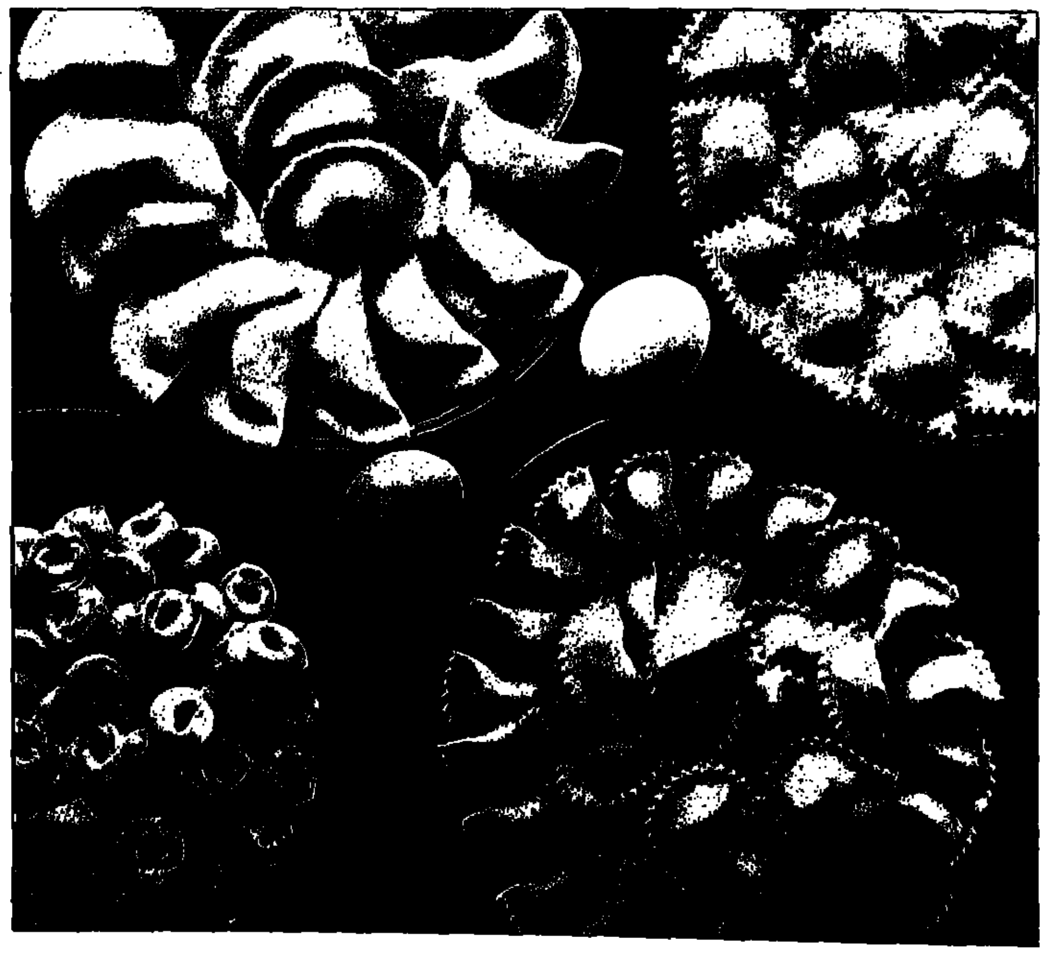

ביסני פסטה, במקום קרעפלאך לפני הצום.

לפני הצום, אוז"ין

עם כשיום הכיפורים לפנינו, קשה להתעלם ממאבקי הכוח הגסטרונומיים הניטשים סביבנו. נראה, כי מאז ימי בר כוכבא ומלחמתו ברומאים, מימי מצדה הנאומיים לא היתה עוד פלישה כזאת מאזור המגף הים־תיכוני, למולתנו, כפי שכבר בוודאי הבחנתם, למלחמת פסטה בפסטה.
אם דיווחנו לכם לא מכבר על בשורת הדיאטה של הפסטה הכבשה הוותיקה של "אסם", על פסטה פרסקה מהמקפיא של "מלקון" ועל חנות לפסטה טריה באבן גבירול – יש לנו עוד חדשות בתחום הנדון: פסטה פרסקה (טריה) "איטריוני" שתימכר במקררי מרכולי הרשתות הגדולות לכל דורש ובכל רחבי המדינה. ועוד: "פסטה־פסטה" קו ייצור חדש לפסטה טריה ותיקה, שתשווק במקפיאי מעדניות מובחרות.
וכן, וכמעט שכחנו להזכיר, יש לנו גם מתכון מהמסעדה האי־טלקית הוותיקה והטובה באילת, שבימים אלה נוספה לה גם איטל־קית חדשה במרכז הישן של תל אביב, בפאתי שדרות רוטשילד – "פרגו". למי שרוצה לאכול איטלקי בלי להתאמץ ובלי להדרים.
ואם בפסטה עסקינן, מן הראוי לציין, שאין כמו פסטה מאכל קל לעיכול (עם רוטב מתאים, כמובן) לסעודה של אחרי הצום. סוגים מסויימים של פסטה – רביולי וכיסנים אחרים – הם בהחלט תשובה הולמת לכיסנים הנהוגים בארוחה המפסקת של יום הכיפור. להזכירכם, נוהגים לאכול כיסנים שלוש פעמים בשנה, בפעמים שהם מכים – על חטא – ביום הכיפורים, בערבה – בהושענה רבא ואת המן – בפורים.
ומי צריך לעמול ולמלא כיסנים של בצק עם שפע כזה של ממולאי פסטה בכל פינה? במדור הפעם מיגוון של רטבים חדשים־ישנים, שיוכלו לשמש רעיונות טובים לגיוון ארוחות של ימי החול וכן כמלווים לכיסונים במקום מרק העוף הקלאסי. נביא לכם עוד הצעה צבעונית ודלת קלוריות לשבירת הצום ולסתום שיסם של הפונה ממאכלים של חג גם עוגת דבש מתובלת – שבלעדיה השנה החדשה לא תהיה מתוקה כל כך.

טונדו
(רביולי ממולאים בפטריות)
עם רוטב פרמזן

הטונדו בפטריות מיוצרים על ידי "איטריוני" של חברת "אלפוד", המייצרת פסטה בשלושה צבעי הדגל האיטלקי: ירוק (תרד), אדום (עגבניות) ולבן. הפסטה נמכרת ברשתות השיווק ובמעדניות, ארוזה בחבילות ומאוחסנת במקרר. בבית אפשר לאחסן אותה במקרר עד שבוע מתאריך הייצור המצויין על גבי האריזה או להקפיא עד שישה חודשים.
המלצה שלנו: כדאי להשתמש בכל מוצרי הפסטה הטרייה בעודה טרייה, כלומר לאחר קירור – אך לא לאחר הקפאה. פשוט, אין מה להשוות.
את מתכון הרוטב המלווה את הטונדו תרם זאב קרן, ממלון הילטון בתל־אביב. הוא משתמש בטונדו בשלושה צבעים למנה.

החומרים (ל־4 מנות):
4 כיסני טונדו עם פטריות ירוקים
4 כיסני טונדו עם פטריות אדומים
4 כיסני טונדו עם פטריות לבנים
מי מלח ומעט שמן
לרוטב:
50 גרם חמאה
3 כפות גדושות קמח
2 כוסות (500 מ"ל) חלב
קורט אגוז מוסקט מגורד
4 כפות גבינת פרמזן מגוררת
כף עירית קצוצה
¼ כוס שמנת מתוקה
מלח, פלפל לבן

ההכנה:
מרתיחים מים עם מלח בסיר גדול ומוסיפים כף שמן. מבשלים את הטונדו כ־5 דקות, עד שהם רכים. מסננים מהמים בקערה.
מכינים את הרוטב: מתיכים את החמאה ומוסיפים לה את הקמח. בוחשים עד שהתערובת מבעבעת – אך לא משחימה. מוסיפים בהדרגה ותוך כדי בחישה מתמדת את החלב. ממשיכים לבחוש עד שהתערובת מגיעה לרתיחה, מסמיכה ומבעבעת. מסירים מהלהבה, מוסיפים את אגוז המוסקט, הגבינה והעירית ובוחשים היטב עד שהגבינות נמסה. מוסיפים את השמנת המתוקה ומתבלים במלח ובפלפל לפי הטעם.
לפני ההגשה, מחממים מחדש את הכיסנים המבושלים במחבת עם מעט חמאה. מניחים על כל צלחת 3 כיסנים – אחד מכל צבע. יוצקים את הרוטב על הכיסנים ומעטרים את הצלחות בפלחי עגבניות.

טליאטלה עם שני רטבים. קל וטעים אחר הצום.

טליאטלה (איטריות רחבות) ברוטב עגבניות ובשר מהיר

רוטב המתאים כמובן לכל סוגי הפסטה האחרים. הכמות המוצעת היא ל־4 מנות. גם רוטב זה הוא ממטבחו של זאב קרן ומלווה טליאטלה מתוצרת "איטריוני".

החומרים:
300 גרם איטריות טליאטלה רחבות, אדומות או לבנות.
אדומים או לבנים
מי מלח
כף שמן
לרוטב:
2 כפות שמן
200 גרם בשר טחון גס
בצל גדול, קצוץ דק
3 שיני שום כתושותת
200 גרם רסק עגבניות
2 כוסות מים
מלח, פלפל לבן
קורט מיורן

התכנה:
מבשלים את הטליאטלה במי מלח עם כף שמן כ־2 דקות או עד שהן רכות לפי הטעם. (האיטריות האלה, כשהן טריות, מתבשלות במהירות רבה וטעמן מצויין. (לא כדאי להגזים בבישולן). מסננים את האיטריות ושומרים על חומן.
להכנת הרוטב, מחממים היטב את השמן במחבת גדולה או בסיר רחב. מטגנים בו את הבשר, תוך כדי ערבוב מתמיד, עד שהבשר מאבד את צבעו האדום ומזהיב מעט. מוסיפים את הבצל, השום, רסק העגבניות, המים והתבלינים. מביאים לרתיחה וממתנים את הלהבה. ממשיכים לבשל על להבה נמוכה כ־10 דקות.
יוצקים את הרוטב על האיטריות ומגישים מיד.

פסטה ברוטב עגבניות מהיר הכנה

רוטב שאפשר להכין ממש ברגע האחרון, בעיקר כשמכינים פסטה יבשה. הרוטב הזה יהיה מוכן כשהפסטה תתרכך, כ־12 דקות מרגע תחילת הכנתו. הוא גם דל קלוריות (תכונה ההולכת טוב עם פסטה יבשה, שאינה מכילה ביצים ולכן גם דלת קלוריות ביחס לפסטה טריה, המכילה ביצים).

חתומרים (ל־6 מנות):
500 גרם פסטה יבשה (מכל סוג שהוא – ספגטי, מקרוני או פתיתים)
מי מלח
לרוטב:
כף שמן זית
בצל בינוני, קצוץ
2 שיני שום כתושות
קופסה (כ־550 גרם) מיץ עגבניות
100 גרם רסק עגבניות
כף סוכר
מיץ מ־½ לימון
כפית ריחן יבש
½ כפית אורגנו
מלח, פלפל שחור
כמה טיפות טבסקו

ההכנה:
מציבים על הלהבה סיר מלא במים ומרתיחים. כשהמים רותחים מוסיפים מלח ואת הפסטה. מכסים את הסיר לדקה, עד שהמים חוזרים לבעבע. מסירים את המיכסה ומבשלים כ־12 דקות. כשהפסטה מוכנה, מנקזים אותה במסננת, עד שכל המים ניגרים.
בינתיים, מחממים את השמן בסיר בינוני ומטגנים בו את הבצל כ־3 דקות – רק עד הוא נעשה שקוף. מוסיפים את השום ומטגנים עוד מספר שניות. מוסיפים את מיץ העגבניות, רסק העגבניות, הסוכר, מיץ הלימון והתבלינים. מביאים לרתיחה ומנמיכים את הלהבה. מבשלים על להבה נמוכה מאוד כ־7 דקות או עד שהפסטה מוכנה.

כיסנים מטוגנים

הדרך המסורתית בקרב יוצאי מזרח אירופה להגשת כיסנים כמנה בפני עצמה או כתוספת למנה העיקרית. להלן – שתי גירסאות, שיתאימו לכיסנים במלית חלבית או לכיסנים במלית בשרית. מתאימים גם לכל סוגי הפסטה הממולאה.

לכיסנים חלביים:
500 גרם כיסנים מוכנים או פסטה ממולאה
מי מלח
כף שמן
50 גרם חמאה
75 גרם פירורי לחם יבשים
מלח, פלפל
קורט אגוז מוסקט

התכנת:
מבשלים את הכיסנים במי מלח עם שמן, לפי הוראות היצרן. מסננים מהמים ומנערים במסננת, כדקה (כדי שלא ישארו מים על הכיסנים). אפשר להשאיר במסננת ממש עד להגשה.
לפני ההגשה, מתיכים את החמאה במחבת. מוסיפים את פירורי הלחם ומטגנים תוך בחישה עד שהם מזהיבים רק מעט. מתבלים ומפזרים על הכיסנים. אם הכיסנים איבדו מחומם – אפשר להוסיפם למחבת עם החמאה ולחממם ביחד עם פירורי הלחם.

לכיסנים בשריים (או במלית פיקנטית):

החומרים:
500 גרם כיסנים מוכנים או פסטה ממולאה
מי מלח
כף שמן
2 כפות שמן
50 גרם חזה אווז מעושן
בצל בינוני, קצוץ
שן שום, כתושה

התכנה:
מבשלים את הכיסנים במי מלח עם שמן, לפי הוראות היצרן. מסננים מהמים ומנערים במסננת, כדקה (כדי שלא ישארו מים על הכיסנים). אפשר להשאיר במסננת ממש עד להגשה.
מחממים את השמן במחבת. חותכים את חזה האווז לריבועים ומוסיפים לשמן. מטגנים כדקה ומוסיפים את הבצל. מנמיכים את הלהבה ומטגנים עד שהבצל נעשה שחום. מוסיפים את השום ומטגנים דקה. מוסיפים את הכיסנים למחבת ומחממים עד שהכיסנים חמים מאוד. הופכים אותם כך שיכוסו בתערובת הבצל והשמן ויטוגנו בו מעט.

אשף עולמי מחוק באילת

השף אנזו דלאה, איטלקי יותר מאיטלקי, נחת באילת הדרומית בחודש החם ביותר של השנה ואהב את זה. גם אנחנו אהבנו את מה שהכין במסעדת "קאזה טאבה" המסונפת למלון "אביה סונסטה". זה התחיל ביין טוב (שרדונה איטלקי) וצונן, נמשך לאורך 14 מנות טעימה, שכללו כל טוב מהים ומהיבשה, כולל הרבה מאוד פסטה, והסתיים בשני סוגי קינוחים ובליקר סמבוקה.
היו שם יינות איטלקיים מלווים, והרבה מאוד מצב רוח. טעימה שנמשכה כ־4 שעות ושבמהלכה נתוודענו ליצירות השף. והיה שם גם השף הוותיק ז'אק אזולאי, שבניצוחו פועלת המסעדה בכל ימות השנה.
ממנו שמענו גם על לידתה של המסעדה, לפני כשנתיים, כשאזולאי למד את רזי המטבח האיטלקי משף דלאה באיטליה. שני תלמידים של השף האיטלקי, שהוא גם יושב ראש איגוד השפים בארצו, סייעו בפתיחת המסעדה. והיום בא השף לתרום את חלקו בזירת האירועים, ויש לו נחת – גם מן הפסטה הטריה, בשלושה צבעים ומיגוון צורות שמייצרים במסעדה. טענות יש לו רק נגד הפרמזן הישראלי.
היה שם טקס החלפת מדליות וצלחות כסף להוקרה לשף הישראלי ולמלון וגם לאורח. לאורחי המסעדה מוצע תפריט מיוחד של המסעדה ב־38 ש"ח לסועד. ביקשנו וגם קיבלנו את המתכון המתוק שקינח את הארוחה – להמתיק ימים של חול ומועד.

שף דלאה ושף אזולי. שניים מבשלים איטלקי באילת.

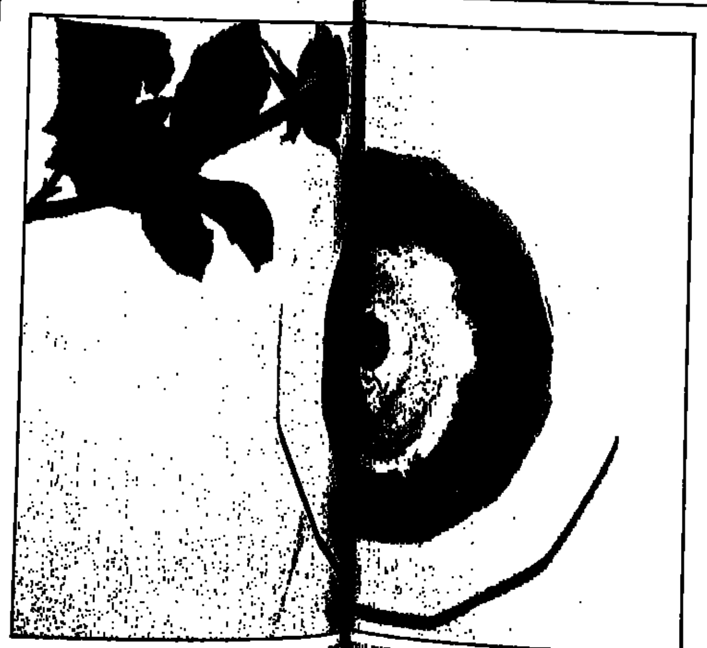

פאנהקוטה. רפרפת איטלקית קלת הכנה ש[illegible]

פאנהקוטה

רפרפת, או ליתר דיוק מעין מקפא, עשוי משמנת וקל להכנה, מוגש עם רוטב קרמל מעודן.

החומרים (ל־6 מנות):
⅔ כוס סוכר
שקית ג'לטין (14 גרם)
½ כוס חלב חם
1½ כוסות שמנת מתוקה
½ כוס ליקר קרם קקאו
לרוטב:
½ כוס סוכר
1½ כוסות שמנת מתוקה
מעט ליקר קרם קקאו

התכנה:
מתיכים ⅓ מהסוכר (כ־4 כפות) במחבת עד שמתקבל קרמל בהיר. יוצקים מייד לתחתיות של צלוחיות חסינות חום קטנות ומצננים.
ממיסים את הג'לטין בחלב החם תוך בחישה נמרצת בכוס. כשהג'לטין נמס לחלוטין מוסיפים את השמנת המתוקה ואת הליקר. יוצקים את התערובת לצלוחיות, מעל הקרמל. מכניסים למקפיא למספר דקות עד שהתערובת נקרשת ומעבירים מיד למקרר, עד להגשה.
להכנת הרוטב מכינים את הסוכר עד שמתקבל קרמל חום. יוצקים עליו במהירות את השמנת (רצוי לחממה מעט תחילה) וממתינים עד שהקרמל יימס כליל בשמנת. מוסיפים מעט קרם קקאו ויוצקים את הרוטב על פני תחתית צלחת הגשה שטוחה.
מוציאים בזהירות את הרפרפת מהצלוחית על גבי הרוטב...

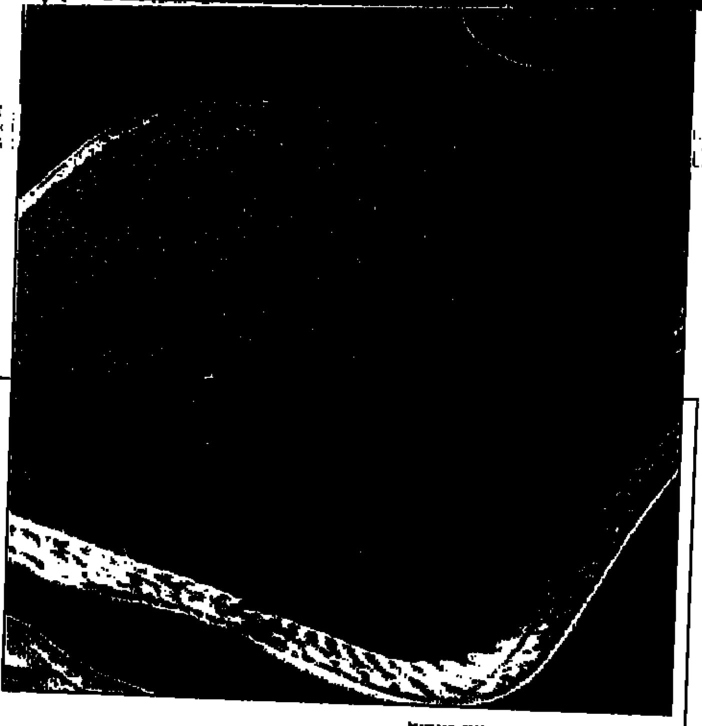

עוגת דבש שחומה בניחוח זנגביל.

לחם זנגביל בדבש

השנה – עוגת דבש מסורתית, שחומה ונאה, בתוספת ניחוח חריף מעט של זנגביל טרי. העולה החדש הזה, המאכלס דרך קבע בחודשים האחרונים את מדפי המרכולים עושה יופי של דברים לעוגת הדבש, שהיא גם עוגת בריאות: קמח מלא, סוכר חום – בקיצור – טבעי ובלי תוספות מלאכותיות. אפשר לאפות אותה בכל סוגי התבניות: תבנית כיכר מוארכת, תבנית רבועה או בתבנית עם ארובה (קוגלהוף).

החומרים:
½ כוס סוכר חום
1 כוס דבש
½ כוס שמן
3 ביצים
⅔ כוס מיץ תפוחים או תפוזים
1½ כפיות זנגביל טרי, מגורר
½ כפית קינמון טחון
קורט ציפורן טחונה
2¼ כוסות קמח מלא
¾ כוס קמח רגיל
1 כפית גדושה אבקת אפיה
1 כפית גדושה סודה לשתיה
50 גרם זנגביל מסוכר, קצוץ דק
50 גרם צימוקים

ההכנה:
מחממים את התנור לחום נמוך (160 מעלות).
בקערה גדולה טורפים את הסוכר החום, הדבש, השמן והביצים בכף עץ, במטרף או במערבל חשמלי. מוסיפים את המיץ וטורפים לתערובת חלקה. מוסיפים את התבלינים וממשיכים לטרוף.
בקערה נפרדת מערבבים את שני סוגי הקמח עם אבקת האפיה והסודה לשתיה. מוסיפים את התערובת היבשה לתערובת הדבש ומערבבים היטב. אין להגזים בערבוב. מוסיפים את הזנגביל המסוכר והצימוקים ומבליעים אותם בתערובת.
יוצקים אותה ל־2 תבניות מוארכות (של עוגה אנגלית), מרופדות בנייר אפיה. מניחים את התבניות בתנור שחומם מראש לחום נמוך ואופים כ־20 דקות, או עד שהתבליל עולה וממלא את התבנית כמעט עד שוליה.
מגבירים את החום לבינוני (180 מעלות) וממשיכים לאפות עוד 30 דקות.
העוגות מוכנות כשקיסם המוחדר במרכזן יוצא יבש.

אחרי הצום

מה דעתכם על דרך ישראלית מאוד מקורית להגיש ארוחה אחרי הצום: מגש פירות העונה, מצודדים בחיתוכם ובהרכב הצבעים שלהם, מסביב לתלולית גבינת קוטג' מעורבת בגבינה לבנה (באחוזים – כפי שמרשה לכם הגיזרה). אפשר כמובן לתבל את הגבינה במתוק או בפיקנטי, לפי הטעם. פשוט, יפה ותאמינו – גם טעים. הרעיון והביצוע של השף סידני בונד, ממלון "דן" בתל־אביב.

סוללת ALKALINE UCAR PROFESSIONAL

ניצחה שוב!

בבדיקה שערך השבועון המקצועי
PHOTOGRAPGY(CH 8/88)
נמצא כי סוללות האלקלין של UCAR
השיגו את מספר ההבזקים
(PHOTO FLASHES)

הגבוה בעשרות אחוזים
בתנאים רגילים,

ובמאות אחוזים
בתנאים מאומצים,
מיתר סוללות האלקליין:
דורסל, ורטא, פיליפס,
קודאק, מקסל.

להשיג בחנויות המובחרות.
בכל הגדלים לכל השימושים.

הסל של מיכל

ניגובים

מטליות הלחות כובשות את העולם. אם אורזים אותן נכון, אפשר למכור אותן כמעט לכל מטרה, לאוטו, לתינוק, מטליות עבות לניקוי שומנים – ומה לא. עכשיו הכינה חברת דנשר סוגים חדשים למטליות סטרילית, מתאימות לחיטוי שפופרת טלפון, שירותים ואביזרי מטבח שונים. נקיונית שמה, לניקוי כתמים כמו זפת, שמן מכוניות וצבע. 4.95 ש"ח יפצו את המוכר על אובדן יחידה אחת.

★ בתורת השיווק מקובלת הדעה שגם מוצר מצליח זקוק לריענון. בארה"ב נוהגים להוסיף את המילה "חדש" גם למוצר ותיק והמפרסם מבטיח שהמוצר עשוי עכשיו ב"נוסחה משופרת". זה מה שעשתה חברת ויטקו לאבקת הכביסה טיפ. עכשיו יש "טיפ עם מחדש כביסה". ככה כתוב והחברה מבטיחה "תוצאות של הרתחה ללא הרתחה". מחיר 3 ק"ג תמורת 13.5 ש"ח, לא כולל טיפ.

★ אטמי אוזנים מומלצים לעוללי בריכות ולסובלים מבני זוג קולניים ביום או בלילה. קיבוץ דגניה מייצר אותם מסיליקון והם מומלצים, בנוסף על האמור למעלה, גם נגד לכלוך, למי שעובד בחוץ. מהקיבוץ הם יוצאים באריזה של 4 יחידות ובבתי המרקחת ניתן להשיגם במחיר של 3.5 ש"ח.

★ סבון תמרוקים המכיל קרם גוף, או במילים אחרות בעל ריח חזק הנשאר על הגוף גם אחרי הרחצה, מתוצרת קולגייט-פלמוליב, יצא לשווקים ושמו קליאופטרה. המוניטין של מי שהיתה ידועה ביופיה ובשמירת גופה עולה ליורשותיה העכשוויות 1.20 ש"ח.

★ יין מטאוס הפורטוגלי ידוע כבר להרבה ישראלים, בעיקר לאלה מביניהם האוהבים לטייל בעולם. לארץ הוא מיובא, עם הכשר הרבנות הראשית, ע"י כרמי צבי אתים סגל בע"מ ומשווק ברשתות. 13.30 ש"ח.

★ חטיף בוטנים חדש, עשוי קמח תירס תפוח מעורב בחמאת בוטנים, יוצא בימים אלה ממטבחה של חברת מטע. גום מתאים לזאטוטים, גם כאלה שעדיין לא לועסים. הוא נמס בפה, אינו מכיל צבעי מאכל, כן מכיל 80 גרם ומחירו לצרכן 1.08 ש"ח. ■

★ אם עוד לא ניסיתם את הדיאטות המבוססות על אבקות משקה, מציעה כעת חברת ווידר את פירמלייט. מדובר בשיטות "ארוחה חליפית": במקום ארוחה מערבבים את האבקה במים או חלב, ונהנים מכל התזונה הנכונה ללא שומנים. 20 שקיות ירזו את גם ארנקכם ב-52 ש"ח ואולי גם את הכרס. ■

★ יין בן-עמי של יקבי אשקלון נושא השנה תווית יפהפיה עם ציור של שמואל בק. זוהי תווית שלישית בסדרת תמונות מפורסמות והיא מהווה תוספת נעימה ליינות המצויינים מסוג פרנץ' קולמבר ושנין בלאן. את היין הלבן מסוג קברנה סובניון משווק היקב האשקלוני בתווית היין של סגל ואין אדם משאיל את שמו למוצר שאינו גאה בו.

★ יבואן המזון ארמז-זיליגר תר בשווקי חו"ל אחר מוצרים שאינם מיוצרים בארץ. לאחרונה החל לייבא ממרח למילוי עוגות בטעמי פרי שונים, ללא חומר משמר. מיועד לאופי עוגות פאי המוכנים לגרד 5.40 ש"ח. מוצר נוסף – לפתן מפרי רמבוטן הדומה לליצ'י וגדל בתאילנד.

סוגרים את הקיץ

ב-**70** ש"ח ללילה *

בריכת שחיה, מדשאות וחורש טבעי, טניס, מיני גולף ושפלבורד. דגם ירושלים מימי בית שני.

המחיר לאדם כולל מע"מ על בסיס לינה וארוחת בוקר בתפוסה זוגית (בפנית ישירה בלבד).

* תוקף המבצע לחדשים אוגוסט ספטמבר

נותרו מקומות בודדים

מלון הולילנד ירושלים
טל: 661101, 02-630201, 25336 0,770

"באמצע המשחק"

– סיפורים –
מאת
נעמי אבי יצחק
המשכו של הספר
אמת או חלום.
להשיג בחנויות הספרים ברחבי הארץ
ובחנויות ספרית מעריב:
תל-אביב, דרך פ"ת 72א'
ירושלים, הלל 16
חיפה, בן-יהודה 29
באר-שבע, קק"ל 90
"ספרים מבית טוב" ספרית מעריב

הולס חיים ברהיטים

הדסית שיווק והפצה בע"מ

כורסאות CLUB
טל: 03'341589 5369071

רהיטי רביד

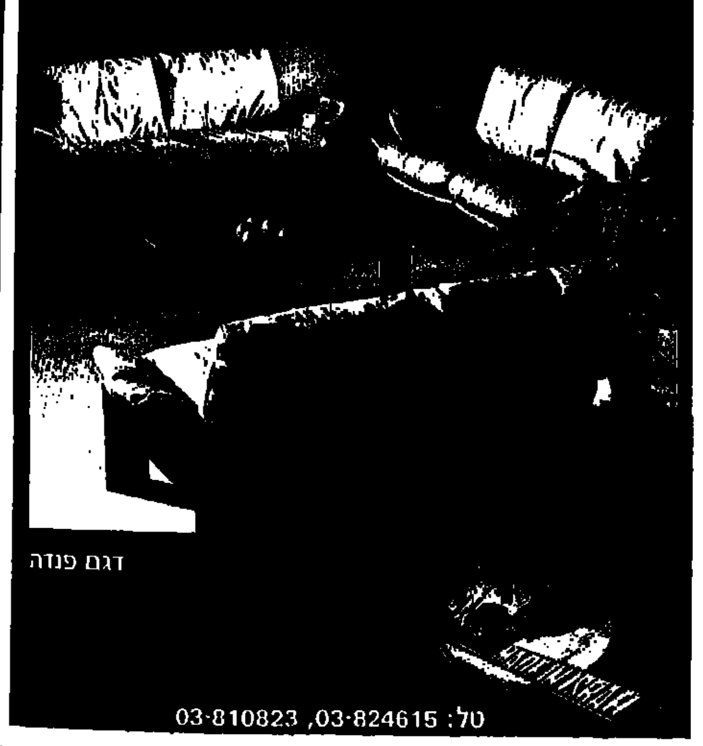

דגם פנדה
טל: 03-824615, 03-810823

B.Y.D. יבוא שיווק והפצת רהיטים

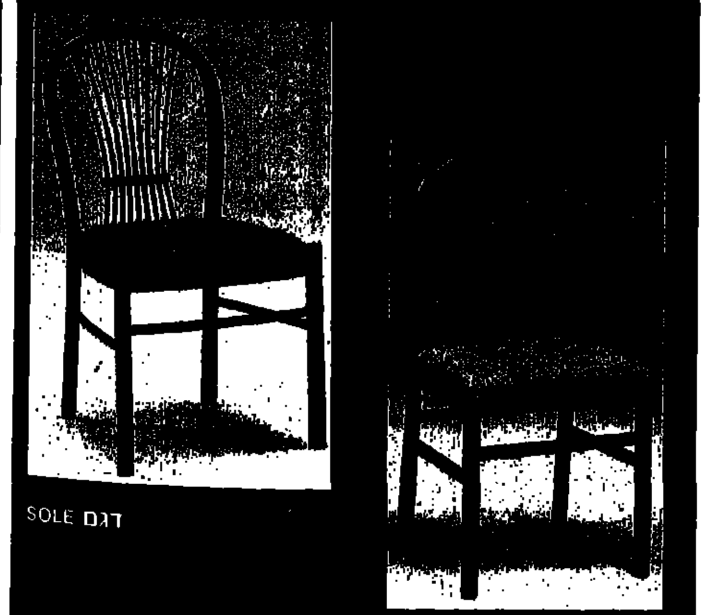

דגם SOLE
דגם MANUELA/2
טל: 810823, 03-824615

רהיטי יושקו בע"מ
הגלריה לתרבות הדיור הקלאסי

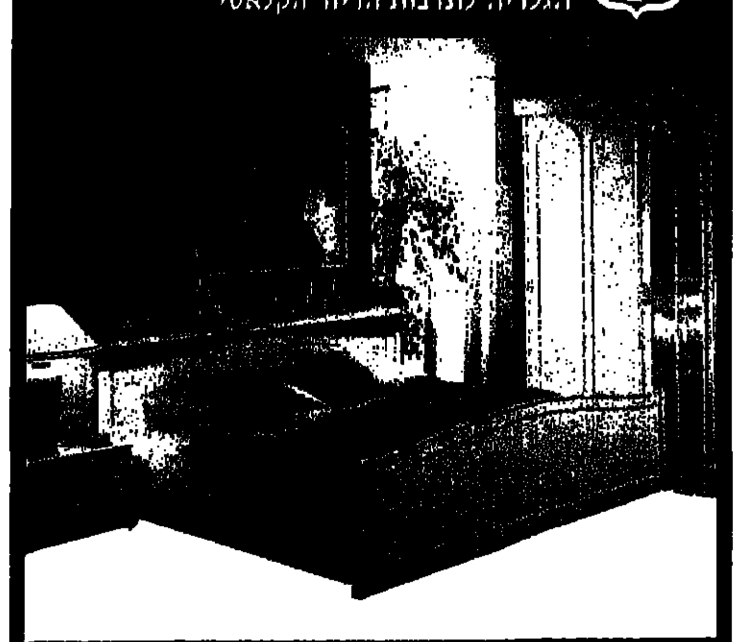

טל: 02-226234

להשיג בחלק מהחנויות:

* רשימה חלקית. נא לצלצל.

[redacted]ספור מהא"ם

ימימה אבידר־טשרנוביץ

נכד חוזר הביתה

כל שנה בהתקרב החג, הייתי מתייחדת אי־תה. היא היתה מקפצת ליד הגדר ואני – עקבתי אחר מעופה, הסתכלתי בדילוגיה ודו שיח מוזר היה מתפתח ביני לבינה. ייתכן שהדוכיפת מספר האגדה של משוררנו הלאומי, היא שעמדה מול עיני. וגם השנה שוב מצאתי עצמי יושבת ומסתכלת בה והיא עדיין אלמונית בעיני כאשר היתה. היא דילגה הרחק מהגדר כי ליד הגדר, צץ פארק מים שהפריע, גם לה וגם לי. ילדים רבים קיפצו ודילגו על גבי בלון ניילון ענקי כשהם מתחלקים לתוך המים וצעקותי־הם מכסות את המית הגלים. איזה חוסר תיכנון, חשבתי בלבי. לשם מה צריך היה לדחוק את פארק המים לתוך גדר בית הנופש אשר ברטיט הביקור שלו היה מנוחה, שקט ומרחבי דשאים ופרחים?

הייתי עסוקה במעקב אחר הדוכיפת המדלגת ולא ראיתי כיצד קרבה אלי.

"האם מותר לשבת על ידך?" חזרה ושאלה ומבלי לחכות לתשובה, ישבה על הכסא הפנוי לידי. היה בקו־לה משהו שקט ונעים. "אני רואה שכל שנה את מתייחדת עם הדוכיפת. גם בשנה שעברה ראיתי אותך יושבת בפינה רחוקה זו. אינך מכירה אותי, אך אני יודעת, שאתם, סופרי הילדים – ודאי מבינים שפת חיה ועוף כמעט כמו שלמה המלך".

לבושה היתה בשמלה לבנה ואצילות מיוחדת של זקנה קרבה, שכנה על פניה חרושי קמטים. הציגה עצ־מה בקולה שקט: "מושבניקית, מאותם המושבים שרגי־לים כל החיים לקום עם שחר ולעבוד עד שקיעה". פתאום צחקה בקול: "אני דור שני לבני המושבים, דור שני לאנשים המוציאים לחם מן הארץ. לחם מן הארץ? איזה משפט מוזר, לא אחזור עליו. אבל 'מימוש עצמי' זהו מוטו של הרבה, הרבה בנים אצלנו במושב".

לפתע, כאילו עננה כיסתה פניה וקולה שעד כה נישמע צעיר, עבר שנות דור כאילו בבת־אחת:

"שני בנים גידלתי. בנים לתפארת. הנה, אם הבנים, כך קראו לי במושב. אחד נפל במלחמת ששת הימים. אנחנו משתייכים למשפחה הגדולה, המלוכדת: משפחת השכול. משפחה זו לא לקחה חלק בתרועות הנצחון, לא פארה את האצטבאות בבית באלבומי הנצחון. אנחנו לא התגאנו למראה המרחבים החדשים שנתוספו. לנו נתוסף הכאב על מות הבן והוא צורב ועמוק מתריף משנה לשנה

"המשכנו לעבוד במשק ועם כל שתיל ששתלנו דר־מה היה עלינו שאנו משיחים עם הבן שקבור באדמה הזאת. שורות שורות הם קבורים שם, על הר הרצל בירושלים ואצלנו, בבית הקברות של המושב. יש אמ־הות שכולות שפוקדות לעתים קרובות את קבר הבן. אני איני נימנית עמהן. קרובה אני אל הבן שעה שידי מטפלות בשתילים שבחממות. הוא אהב את הארץ הז־את, נפל צעיר והשאיר אלמנה ובן שהיה בשנתו הרא־שונה. האלמנה שיקמה חייה, נישאה שנית ויש לה ילדים גם מבעלה השני. היא מגדלת אותם ואת הנכד שלנו, הרחק מכאן, בארצות־הברית. הייתי שם כבר פעמיים וברחתי הביתה כל עוד נפשי בי. לא יכולתי לשאת את אווירת היורדים בעיר מגוריהם שם הם מגד־לים את ילדיהם וגם את הנכד שלנו. הוא כל כך דומה לאביו!"

הסירה מצווארה תליון והגישה לי.

"זה הבן שנפל", אמרה כמלחשת סוד. בבת אחת נשתררה הדממה סביב. קולות הילדים נדמו ודומה שגם השמש השוקעת הפסיקה להלך במסלולה אלי־אר־פק. הסתכלתי בעיני הבן שחייכו אלי מתוך התליון כאילו רצו לקרוע את דוק העצב שאפף עתה את שתי־נו.

"יפה היה. יש לי עוד נכדים, גדלים באחד המצפים שבגליל המערבי, חמודים, טובים, אך זה שגדל בכלוב הזהב, שגם מעבר לים, הוא הבן של דודו..." רק עתה הרגשתי כמה קשה היה לה לומר את אשר אמרה.

"הביטי, קראה אלי לפתע "הדוכיפת שלך התפרחה אל בין ענפי העצים, גם הנכד שלנו התפרח משם, מכלוב הזהב והוא חוזר הביתה, אלינו. וכך אמר לנו: 'אני חוזר הביתה. הולך לצבא ואחר כך אקח את המשק בידיים. אצלי, בלול, יהיה מחשב אישי לכל תרנגולת'. יש לו ההומור של אביו. כבר אמרתי לך שאני דור שני בארץ ואילו בעלי הביא עמו ארצה אלבומים עם תמו־נות המשפחה, שניספו בשואה. דודו השתייך לדור הב־נים שרצה לדעת הכול על השואה: "אבא, ספר, מה היה שמי" וכן היה יושב עם אביו בלול ולקול קרקור התרנ־גולות, היה האב מספר לבנו, כל מה שעבר עליו כילד. דודו, כבכור המשפחה, עבר הרבה במשק, אבר בנשמ־תו. גאה היה במעמדו כמושבניק לעתיד. היה לו קשר לאדמה, לתלמים שנחרשו בה. אולי את, העירונית, לא תביני אותיו הקשר הישיר עם האדמה, הוא גם הקשר לארץ הזאת. ואחר הדברים, שאני כואבת כל כך זו הירידה: כל בן משלנו שבונה לו את קינו בארץ זרה, שורט את לבי". שתקה לרגע והוסיפה: "רואה אני שה־דוכיפת שלך הפכה אותי לצפרית, והן פרט לשובך היונים שבחצר, איני עוסקת בצפרים והנה אני אומרת לך: כלוב של זהב, קן בארץ זרה".

הושיטה ידה ונטלה ממני את התליון עם תמונתו של דודו. רק עכשיו ראיתי שהשמש כבר קרבה לאופק וקרניה האחרונות צבעו הכול בצבע ורוד, מוזר ובלתי מציאותי. דממה השתררה סביב. נדמה היה לי שאזני קולטות את משק טיפות המים האחרונות מפארק המים שהתרוקן כליל. "אולי את יודעת כמה בנים שלנו ירדו בשנה זו שראשי התיבות שלה היו דומות לשמחה? תשמ"ח. כמה שימחה אותנו? בשנאה שהביאה עמה. באלימות? בדם שנשפך? מימי לא שנאתי מישהו כפי שאני שונאת אותה, את זו שהולכת מאתנו. שתלך, שתלך?"

כמעט וצעקה דבריה האחרונים ואחר חייכה אלי: "אתם, סופרי הילדים, מספרים אגדות על מפגש שתי הדמויות בערב ראש השנה. על השנה היוצאת הנפגשת עם השנה הנכנסת וקול של כרוז מכריז ומודיע: תבוא שנה פלונית, תצא שנה אלמונית. וזו היוצאת, זקנה, עייפה, דפי לוח קרועים תלושים מסביבה והיא מסתכ־לת בקנאה בצעירה, שבאה – ורק דף לוח אחד בידה. מה יכריז הכרוז השנה? שנת ת'ש'מ'ח לכי לך – והיא תלך ונלווה אותה בלי געגועים. ואילו השניה תשמע את קול הכרוז: ת'בוא ש'נת מ'זל ט'וב" והיא תענה לו בקולה המצלצל: אני באה, אני באה... והרי היא זו שהביאה לנו אישית את הבשורה הגדולה: הנכד מתער־סף מכלוב הזהב שלו ובא הביתה".

ופתאם, מבלי שהייתי מוכנה לכך, החלה שרה בקול והמלים נישאו אל מעבר לגדר הרחק בין גלי הים – וחזרו אלינו:

"הערב יורד/ עלי אופק בוער/ רוחות בצמרת הרשי־טו/ ואנו סביב/ למדורה נספר/ על איש הפלמ"ח ושמו דודו".

והיא קמה ונעלמה בחשכה שאפפה עתה את כל בית ההבראה.

★ המחברת היא כלת פרס ישראל לשנת תשמ"ד.

מועדון צרכנים לקוראי מעריב בחסות חב' גרין קארד

מועדון הרהיטים 89,

• איכות • אמינות • יוקרה

$100 * על כל קניה

פרטים בבתי העסק המתפרסמים בעמוד זה

יצור ושיווק רהיטים למוסדות, בתי מלון וליחידים

מפעל: רח' הסדנא 21, חולון, טל. 03-803607,803701

אולם תצוגה: [illegible] 132 טל. 03-827230

אולמות תצוגה ומכירה:

רח' ההגנה 36, אזור התעשיה החדש ראשל"צ (ליד נעלי גלי) טל. 03-9614424

פתח תקוה: – רח' אפעל 23 בית פריזמה, טל. 03-9248049

מפעל: רח' היוזמים 8, אזור התעשיה החדש אור יהודה, טל. 03-347170

הקו החדש של גלריט

ניתן להשיג

- ראשל"צ: רהיטי ד. קובר – א. תעשיה רח' לישנסקי 83, טל. 03-9614517
- חולון: גלריט – האורגים 12 א. תעשיה טל. 03-5592951
- פתח־תקוה: גלריט – רח' מרכוס 54 א. תעשיה סגולה טל. 03-916929
- אור יהודה: רהיטי האחים את סער בע"מ, רח' היצירה 6 טל. 03-347202
- נתניה: רהיטי עילית – טל. 053-332952
- חיפה: עיצובית בנין מגדל הנביאים טל. 04-672582
- ירושלים: לובי – יד חרוצים 16 א. תעשיה תלפיות טל. 02-712940
- אשקלון: רהיטי סנטר – רח' קרן קיימת 5 טל. 051-24451
- באר־שבע: רהיטי סטייל – עמק שרה רח' הבדיל 13 (מול גן הדקלים) טל. 057-76446

רהיטי רביד

דגם פנדה

רח' התחיה 14 יפו מול איצטדיון בלומפילד

טל: 03-810823 ,824615

את הסגנון שאהבתם ב... תמצאו עכשיו בלגור

"לגור"- חנות המפעל: רח' אפעל 22, ק. אריה פ"ת טל' 9228368

רהיטי קיבוץ שמרת הזורע

רהיטי איכות לאורך זמן

מבצעים מיוחדים לחגים

איכות אמינות ושרות ללא תחרות

100$ בתווי קניה של גרין קארד

הגיל השלישי

נטע שדמי

שלום לרוזי

כדי לזרוע דבש במקום חומץ, כמו שהיא אומרת, צריכה רוזי שלום לכתת רגליים, והרבה.

15 שנה היא מטפסת בגופי רגליה הדקות, עשרות מדרגות כדי להגיע אל הקשישים "שלה". 15 ביקורים בשבוע, והיא איננה פוסחת על אף שם ברשימה. פוקדת אותם אחד אחד, גם אם השבוע "נופל על חגים" ומתקצר.

רוזי שלום, 80. "אחות ייעוץ לקשיש ולפנסיונר", תואר שהורבק לה מטעם הביטוח הלאומי, קצת גדול עליה, לטעמה. "יום אחד הזמינו את כל השכונה לבית התרבות. הסבירו לנו מה זה ביטוח לאומי וגייסו מתנדבים. החלטתי לנסות והנסיון הזה ימשיך כל עוד הראש יעבוד", היא מצביע על רקתה בתנועה סיבובית.

מאז, אם תשאל בקריית־גת על רוזי שלום, אף אחד לא ידע. אבל את "המתנדבת" – מכירים כולם. כמעט כל שנה מאז, מתווספת לאוסף התעודות על הקיר בסלון עוד תעודת הוקרה מהעירייה. וחוץ מהן יש על הטלוויזיה גם מגן ראש העיר ולידו אלבום מטעם המועצה הציבורית למען הזקן שקיבלה לא מזמן. על החתום – תמולל את שולי הקלף באצבעות רועדות – רעיית ראש הממשלה שולמית שמיר ושר העבודה והרווחה משה קצב.

כבוד בטח יש, אבל סיפוק עוד יותר. "אני מתרגשת ששמים לב אלי, אבל הפעילות שלי איננה כדי למשוך תשומת לב. זה שעושה טובה צריך לשכוח אותה, זה שמקבל צריך להיזכר בה תמיד", היא שולפת עוד אימרת שפר מתוך המטען התרבותי שלה. תמהיל מזרחי־אירופי.

נולדה באיסטנבול, על שפת הבוספורוס. בית עשיר מאוד של בעל חברת ביטוח. את הילדים שלח לבית־ספר ויגאי יוקרתי ובבית הקפיד שידברו צרפתית בלבד. בשכונה שיחקו ביוונית. עזרה לזולת ראתה בבית. "ממיקה ופפיקו עזרו לנזקקים, יהודים ונוצרים. תמיד בצינעה, כדי לא להביך אותם".

הפעילות הפילנטרופית שלה התחילה בחצר ילדותה. נשבר לה לשמוע את אביה מתלונן על כאב הלב שעושה לו בית־כנסת העומד שם משמים. עברה משכן לשכן והתרימה אותם. "את אוספת כסף לנדוניה שלך", התגרו בה, אבל בשבת השכנים מתייצבים למניין והתפילה ממלאת שוב את בית־הכנסת.

נדוניה היתה לה מהבית, מזל לא כל כך. בעלה נפטר בגיל צעיר והיא נשארה עם ילד בן 6. למרות שגדלה בסביבה אנטי ציונית שהאמינה כי "נסיעה לפלשתינה היא קללה", רוזי שלום החליטה להקנות לו חינוך יהודי והתוצאה לא מאחרת להגיע. "אני עולה לארץ", הוא מודיע לה, והיא שותקת. מכבדת את רצונו של ילד בן 14. 5 שנים לאחר מכן, ב־1498, תגיע בעקבותיו לקיבוץ נחשולים.

"כמו בנים שלי"

"אמא שלנו", קוראים לה החבר'ה ושלום מעורבת בכל מעשה היצירה של הקיבוץ הצעיר. עובדת במתפרה ועוזרת בקליטת חברים חדשים. מלמדת אותם מה זה קומונה, כאילו נולדה שם. כשבנה ומשפחתו מחליטים לעזוב, היא מתלווה אליהם, למרות ש"הניתוק היה בכי נורא, החברים היו כמו בנים שלי".

אשה חכמה, רוזי שלום. בחיים הפרטיים, כמו בפעילות הציבורית, היא מהלכת בזהירות על החבל הדק שבין מעורבות להתערבות. לא נכנסת לנשמה. הבן ומשפחתו במושב ניר־בנים והיא תופסת מרחק, קילומטרים ספורים ודומה, בקריית־גת. אשה לבד. לא יודעת אפילו איפה המכולת, אבל עם התושיה שלה, צ'יק צ'אק והיא בעניינים.

15 שנה היא מבקרת אצל הזקנים שלה. מי מהם נפטרו, אחרים הלכו לבתי אבות, ואחרים מייד תופסים את מקומם ברשימה. מניין הימים אצלה מחושב לפי סדר הביקורים. "אני בשבילם הכל יכולה", היא אומרת ומושכת בשבילם כסף בבנק, דואגת לדמי הביטוח שלהם ומסדרת שיקבלו בדיוק כמה שמגיע להם, לא אגורה פחות. אחת לשבוע היא משתתפת בכינוס מתנדבים ומוסרת דו"ח על פעילותה. "אבל קודם כל אני בשבילם חברה טובה".

'מותק למה ככה', היא מרעיפה דברי כיבושים על זקנה שאיננה יכולה בלי 20 כדורים ליום ומפחיתה את הכמות, משרה שלום בית אצל אחרת שעולמה חרב עליה כשבנה התחתן עם "אשה זרה", ובלי בושה מעמידה במקומו אחד שאת כל תסכוליו פורק במכות לאשתו. "זה היתרון שלי. אשה בגילי מבינה את הבעיות האלה יותר טוב", היא מסבירה ומפקיעה מהזקנים שלה את הבלעדיות על צרותיהם. "אתם לא היחידים עם הצרות האלה", תגער בהם ואחר כך תשרה עליהם רגיעה מפוייסת.

לא, צרות של אחרים אינן החמצן של רוזי שלום. קטנת קומה וצנומה מאוד, בדירת שיכון קטנה, היא נזונה מעולם פנימי עשיר. מפרה אותו באהבה למוסיקה, קריאת ספרים ומעשי רקמה.

מה יוצא לך מזה? שואלים אותה כשהיא חוזרת הביתה אחרי שהתרוצצה ברחובות יום שלם. "טוב לי", היא מושכת בכתפיה הכולות, "אני מרגישה סיפוק יוצא מן הכלל".

רוזי. המתנדבת מקריית־גת. צילום: עופר קרני.

"אפילו לא טלפנו"

שלום איננה בוחרת את הזקנים שלה. את האמת, לא את כולם היתה מזמינה לכוס תה שלה. "אבל אני לא מתנדבת לחינוך", היא מהדקת שפתיים וממשיכה לבקר ולטפל בהם. "אין לי עניין של פרינצים או כבוד". כשחלתה, לא מזמן, והפסיקה את פעילותה היו כאלה שאפילו לא טלפנו.

– מהביטוח הלאומי ביקרו?

"לא. שלחו רק עוזרת פעם בשבוע".

– מהעירייה התעניינו?

"לא".

מסתבר שתעודות הוקרה ולחיצת יד מתפעלת מול מצלמה של מקומון, קל יותר לנפק מאשר כמה דקות של ביקור חולים. אבל איך רוזי שלום מפטירה: "עולם צריך לעשות מכל מיני אנשים".

במרפסת המסורגת, בין העציצים, היא ממשיכה לרקום גובלנים. לצלילי המוסיקה הבוקעים צורמים משהו מרדיו קטן, היא מייחלת לרגע בו תהלך שוב בבטחון ותחזור לזקנים שלה. "אם המתים מרגישים, שפפיקו וממיקה יראו איך הבת הקטנה שלהם הולכת בעקבותיהם", היא מגלגלת עיניה למעלה, ומזווית הראיה שלנו, באחד משיכוני הרכבת של קריית־גת, היא אפילו הרבה יותר מזה.

הצלחה

ישראל רוזנבלט, לונדון

הגרפולוגית גילתה להרוץ'

כמו ברוב סיפורי ההצלחה, זה החל במקרה. אנשי חברת האבטחה הישראלית I.C.T.S המעניקים את שירותיהם לחברת הענק הבריטית "הרוץ'", התעניינו כיצד מקבלת "הרוץ'" עובדים לשורותיה. האנגלים הסבירו כי הם נשענים על ראיון אישי עם המועמד והמלצות אישיות, והישראלים המליצו להסתייע בבינות גרפולוגי.

"הרוץ'" החליטה לנסות ושלחה לצורך נסיון את כתב ידה של אחת מעובדות החברה לגרפולוג לונדוני, שאת שמו דלו ב"דפי זהב".

אלא ש־I.C.T.S יעצה בדיסקרטיות לאנגלים, לשלוח את כתב היד, לשם השוואת התוצאות, גם לגרפולוגית הישראלית, חנה קורן. כאשר הגיעו התשובות, לא התלבטה "הרוץ'". ניתוח כתב היד שהגיש המומחה האנגלי אופיין בהכללות, גיבוב מלים נמלצות ועירפול. מסקנותיה של חנה קורן היו חד־משמעיות וברורות, ונתנו תמונה ברורה ביחס לאישיותה של הכותבת.

"זה היה לפני שלוש שנים", נזכרת חנה קורן, "ב'הרוץ'' הוחלט לעבוד איתי. נתבקשתי להגיש חוות דעת לגבי מועמדים לקבלה לעבודה ולגבי קידום עובדים. לעתים היה שליח מעביר את כתבי היד של המועמדים ולפעמים נעזרנו במכשיר הפקסימיליה".

מאז זרמו מים רבים בתמזה. חנה קורן יושבת זה שלושה חודשים במשרדי הסניף הלונדוני שפתחה, והמהווה שלוחה של המרכז הגרפולוגי שלה. לפני ימים אחדים חזרה ארצה, ובמועד מאוחר תשוב ללונדון ואז גם יעברו המשרדים למשכן מרווח יותר.

הצלחתה של אנה קורן – כפי שהיא נקראת כאן – אינה מוטלת בספק. זה עתה קיבלה לטיפולה מה שהיא מכנה "כמה חוזים גדולים". גדולים? "בדיקות של 5,000 – 6,000 איש", אומרת חנה. לרשותה עומד צוות ישראלי של 16 גרפולוגים המסתייעים בתכנת מחשב משוכללת. אם לא היה די לה בתעסוקה הרבה שמספקת לה חברת הענק "הרוץ'", שבעליה הוא המיליונר והנדבן היהודי ג'יראלד רונסון, הרי שקיבלה עתה לידיה גם חוזה מן החברה הבריטית המאבטחת את נמל האוויר הית'רו, וגם את הטיפול בעובדי I.A.S – המאבטחים של חברת התעופה ט.וו.א.

גם הטלוויזיה הבריטית גילתה את המומחית הישראלית. היא הוזמנה על־ידי הרשת הראשונה של הבי.בי.סי. לגלאזגו, להשתתף בתכנית בידור פופולארית בשם "גארדן פארטי". "המשימה שהוטלה עלי שם היתה לנתח את כתבי היד של ארבעת המראיינים", אומרת חנה קורן, "אמרתי לאחד מהם, שלפי מיטב שיפוטי הוא אמנם בעל תדמית של איש שיחה משעשע, אך לאמיתו של דבר מאחורי החזות הקלילה מסתתר מוח אקדמאי. האיש נדהם וגילה, כי הוא בעל תואר ד"ר בפיסיקה".

חנה קורן. חוזים שמנים.

לאחרונה הוזמנה קורן לצילומי תכנית טלוויזיה רצינית יותר של הבי.בי.סי., הקרויה Q.E.D, ועוסקת במחקרים מדעיים. המשימות שקיבלה הפעם היו שלוש: 1. השוואה, עפ"י כתבי יד, בין נזירים ונזירות לשחקנים. 2. השוואה בין מצליחנים לבין שאינם כאלה. 3. השוואה בין מזכירות טובות למזכירות גרועות.

בפרסומי המכון הגרפולוגי, הרואים אור בלונדון, מוצגת אנה קורן כ"מומחית הגדולה ביותר בעולם לגרפולוגיה", וכמי שהמכון שהיא עומדת בראשו מטפל ביותר מ־400 לקוחות בישראל, ארה"ב ואנגליה: מוסדות ממשלתיים, תעשיות בטחוניות, תאגידי־על, בנקים חברות השקעה, משרדים של רואי חשבון ופרקליטים, תעשיות עתירות ידע וגם מרפאות פסיכיאטריות.

העט של המוח

"גרפולוגיה, או ניתוח כתב היד", מסבירה קורן על רגל אחת, "היא שיטה מדוייקת לתיאור מיגוון רחב מאוד של קווי אישיות והתנהגות ומאפיינים פיזיולוגיים. היד היא העט של המוח. אנחנו מקבלים בעצם שיקוף של מה שנעשה במוח. לפעמים משדר המוח סימנים, שהאדם הבלתי מלומד אינו יודע כיצד לפענחם".

קורן נזכרת בחיוך כיצד פגשה במסעדה ניו־יורקית ידידה שלה, וכאשר הציצה בכתב ידה, גילתה סימנים אופייניים להריון מוקדם. "אמרתי לה שבקרוב יגיע לה מזל טוב. הידידה שלי חשבה שאני מותחת אותה. כעבור כמה שבועות שלחה לי מכתב: "צדקת! אני בהריון!""

הגבר איים ברצח

במקרה אחר, נתבקשה חנה קורן לנתח את כתב ידו של צעיר צרפתי, שישראלית התאהבה בו ורומן הבזק ביניהם עמד לפני נישואין. "כתב היד של הבחור חשף, ללא צל של ספק, אישיות סכיזופרנית. התקשרתי עם הבחורה, שכבר עמדה לפני טיסה לפאריס. היא נדהמה, אך החליטה להתקשר טלפונית לחברה ולהודיע לו כי דחתה את טיסתה למועד מאוחר יותר. ברגע שהבחורה מסרה כי לא תגיע כפי שסוכם ביניהם, התפרץ הבחור המנומס והשקט ואיים ברצח על הצעירה הישראלית, אם לא תעמוד בדיבורה. מובן שהכל בוטל, ממש ברגע האחרון".

יש אנשים שמנסים להערים על המנתחים הגרפולוגים ומעלים על הניר כתב יד לא טבעי. חנה קורן טוענת כי הנסיונות הללו מועדים לכשלון. "אנחנו נגלה בסופו של דבר אם כתב היד הוא מעושה ומאולץ". יש רק כתב יד אחד שעליו היא מסרבת להרחיב את הדיבור – זה של חנה קורן. "בסך הכל אני די בסדר, אבל יש מקום לשיפורים". ■

מגיע לך מתנה לחגים
טוסטר אוטומטי
* זמות מבודדות חום * 6 דרגות קלייה. * עיצוב מרהיב עין.
להשיג בחנויות החשמל המובחרות.
מפיץ ראשי: תל־אביב־פילוט בע"מ רח' הצפירה 19 טל. 03-383235
חיפה – פילוט בע"מ, כיכר מאירוף 8 ק. אליעזר טל. 04-537268
Rowenta

מגיע לך מתנה לחגים
קומקום חשמלי
* קומקום חשמלי עם סקאלה חיצונית לציון גובה המים * מפסק אוטומטי עם הרתיחה * עיצוב מרהיב עין.
להשיג בחנויות החשמל המובחרות.
מפיץ ראשי: תל־אביב־פילוט בע"מ רח' הצפירה 19 טל. 03-383235
חיפה – פילוט בע"מ, כיכר מאירוף 8 ק. אליעזר טל. 04-537268
Rowenta

מגיע לך מתנה לחגים
שואב אבק כפול
* לניקוי רטוב ויבש * עם מנוע רב עוצמה ושפע אבזרים * 5 גלגלי יצוב * תא לכבל חשמלי * תכולה 19 ליטר.
להשיג בחנויות החשמל המובחרות.
מפיץ ראשי: תל־אביב־פילוט בע"מ רח' הצפירה 19 טל. 03-383235
חיפה – פילוט בע"מ, כיכר מאירוף 8 ק. אליעזר טל. 04-537268
Rowenta

כיף באמבטיה

בועז קוסטר

הסבון צחק מאוד

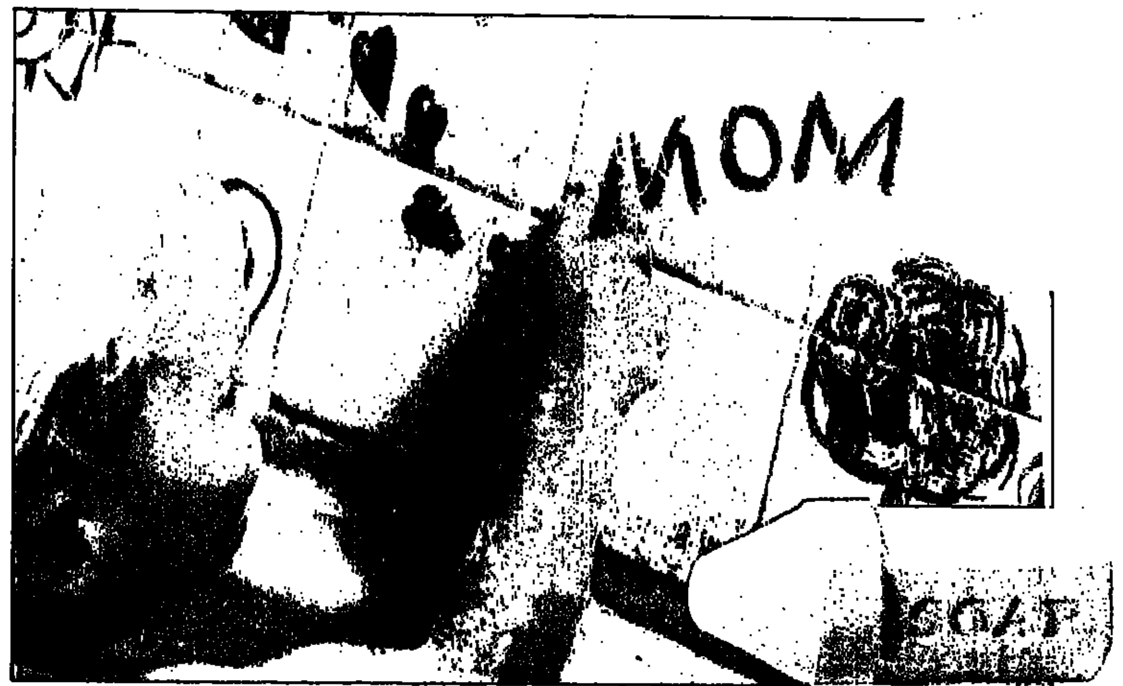

נידי סבון לקשקוש על אריחי הקרמיקה.

מים בששון

המטרה היא לצאת משם נקיים. כל הדרכים כשרות כדי להכניס את הילדים לחדר האמבטיה. רבים מהם חוששים ממגעם הרטוב והחם של המים, ועוד יותר מהספוג עם הסבון. סביבה ידידותית יותר תקל על ההורים בקשר עם סרבני האמבטיה. מוטב לשעשע אותם אגב רחצה ולהנעים את שהותם במים. מהרעיונות והמוצרים הבאים ניתן היה להסיק שחדר האמבטיה עמד בראש סדר העדיפויות של תעשיית הצעצועים. למרות שלא כך הדבר, מקדישות חברות רבות מאמצים אמיתיים, כך שהבעיה הבאה תהיה כיצד להוציא את הילדים מהאמבטיה.

מים, קצף, כיור, סבון וספוג. יצורים אימתניים אלו, בעבור הפעוטות משנים צורה ולובשים פנים חדשות, האומרות שבחדר האמבטיה משחקים בכיף להיות נקי. "הסבון בכה מאוד, דני לא רוצה בי עוד..." זמנו עבר. הסבון נראה ומשמש עפרון צבעוני. אפשר לצייר איתו על הגוף, על החרסינה, לשטוף במים ולצאת מהעסק נקיים יותר. צבע זה לא דבר מלכלך – צבע זה נקיון. עפרונות הסבון המרהיבים נמכרים ב־5 צבעים שונים על ידי "קוליקו" בארה"ב ו"טומי" ביפן ואירופה. זמן רחצה מגוון ניתן להשיג באנגליה ב־4 ליש"ט ובארה"ב ב־5 דולר.

דוגמן חושפני

לא רוצים להיכנס לאמבטיה? צריך אולי דוגמא של מישהו שאינו חושש להיכנס לאמבטיה, לשבת, לצוף ולהתענג על המים. יש. ביפן יוצר בובון מתנפח ממין זכר, היושב ואוחז היטב בגלגל ים קטן ודג. הדוגמן החושפני נמכר במולדתו ב־2980 ין (כ־45 שקל) ומיוצר ע"י חברת "גאקן". אחרי שהתיישבו צריך לספק לנוער הרטוב עניין נוסף. חומר ספוגי רך ויציב, מייצרת ביפן חברת "אוסקר". ניתן לבנות איתו מגדלים על המים, להדביק אותו (זמנית) על החרסינה בקלי קלות. מאותו החומר מיוצרים גם אותיות ומספרים, ואף חיות קטנות עם פיסת מתכת, אותן יש לדוג בעזרת חכה עם קרס מגנטי. באמבטיה בבית אפשר לדוג דולפין, פרפר, או פיל.

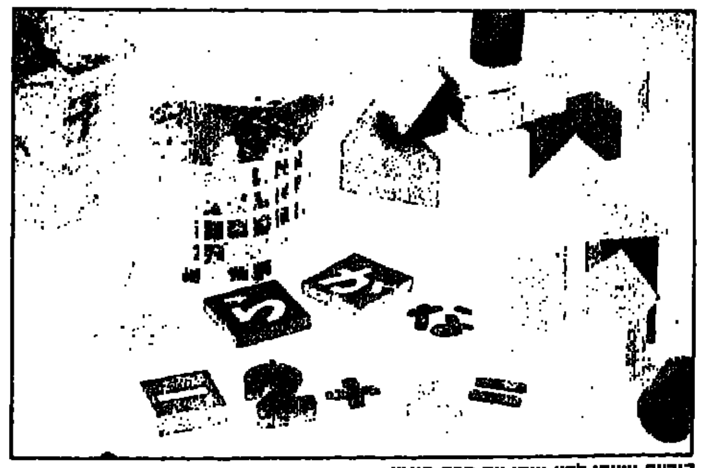

קוביות שניתן לדוג אותן עם קרס מגנטי.

ידידנו הספוג

את שלב הקירצוף לא שכחנו. לשם כך יש להשתמש בספוג רווי סבון. חברה אמריקנית מדרום דקוטה יצרה את ה"Tub-Buddies" ידידי האמבט, שעשויים להיות ידידו הספוגי הטוב ביותר של הילד. אלו חיות ספוג המולבשות על ידו של הילד ומסבנות מצחצחות ושוטפות.

ספוגים רכים שניתן לכבסם במכונת כביסה ולייבשם.

בסידרת חיות הספוג כ־20 חיות חביבות כדרקון, שפן, חתול, צפרדע, פיל, סוס, כבשה ועוד. ידידי האמבט עשויים חומר רך, ללא דבק, פלסטיק או חלקי מתכת. ניתן לכבסם ולייבשם במייבש.

מכסחי הלכלוך

למי נקראו לגוסטבאסטרס. אין צורך בשדים, רוחות ומגרשיהם בחדר האמבטיה. בעקבות הסידרה המצויירת המצליחה באה"ב יצא שם מוצר חדש בשם Dirtbusters – מכסחי הלכלוך. זה מועד ליצור באמבטיה אתר השתוללות בקצף. בסידרת המוצרים יש מיכל עם קצף הצף על פני המים, שניתן לעצבו, לבנות איתו ארמונות, לחפוף את הראש ולהסתבן והשתעשע גם עם ספוג חביב בצורת דובון. חברה אמריקנית נוספת, שמומחיותה בהדחת קטינים למעשי היטהרות, היא Scrubbies Tubby – קרצפני האמבט – שכל מוצריה שעשועי רחצה: צעצועי ספוג בצורות דגים, סרטנים, ופירות ים, מיכל בן 150 גרם של קצף לעיצוב, פיסול והשטה, במחיר של 7 צבעים.

בחברה זו נתנו דרור לדמיון, השתחררו מהנטייה להצטעצע באביזרי הרחצה הרגילים, ויצרו משחקים יצירתיים נוספים. שתי מערכות מסוג זה מונחות (וצפות) על גבי מגש מתנפח. האחת היא מערכת אפיה, הכוללת 8 פריטי מזון עשויים ספוג, תבנית אפיה, מזרק קישוט, ושקית מרושתת לאיסוף כלי העבודה. במערכת נוספת מאותו בית היוצר יאהבו הקטנים לגלח את "מר סקראבי" עם מברשת, מסרק וסכין גילוח ספוגי. ראשו של האדון ניצב על משטח עבודה צף, ומובן שגן לזו מצורף מיכל קצף לתהליך הגילוח והחפיפה. ב"טאבי סקראביז" יש גם מזרק ענק, המתמלא קצף ומקשקש ומצייר על פני המים.

מים אינם משמינים. עובדה ידועה ומקובלת בדיאטות של בני אנוש. אצל חיות, במיוחד אלו העשויות חומר ספוגי מיוחד, הכל הפוך. חיות הגומי היפניות הקטנות נמכרות בדוכנים בכ־250 ין האחת, הן יבשות וקטנות. כל גודלן כ־4*5 ס"מ. כעת לוקחים את הדג, הסרטן, התמנון או הלובסטר הביתה ומניחים אותו באמבטיה, בכיור, או בקערה מלאים במים. מרגע זה ואילך הולכת החיה וצומחת וגדלה. היא סופגת מים ומתפטמת, וכעבור לילה שלם היא מרווה את צמאונהותופחת לגודל של כ־20*15 ס"מ. כשאוחזים בה התחושה היא של ספוג קליל ולא גומי נוקשה.

קטן ויפי

למי שמורגל ב"מרכז פעילות" (Activity centre) על גבי היבשה ומעוניין במקבילה הרטובה, גם לכך דאגו היפנים. מרכז פעילות ממוזער, שיש בו הכל: משאבת מים, צינור שטיפה עם שני ראשים, מברשת סיבון, מיכל לסבון נוזלי, אקדח מים מסוגנן, צינור נוסף המשמש מזרקה וחכה זעירה עם דגיגים. הכיף הרטוב מיפן הוא בסך הכל קופסא של כ־20 ס"מ מרובעים.

לקטנטנים שאינם מגיעים לכיור של הגדולים נועד הכיור של "פלייסקול" מארה"ב. "כיור כמידתי" (My Size Sink) חוזר מעולם הדמיון אל המציאות. הכיור הריאליסטי מתחבר לצד האמבטיה, יש לו מיכל לליטר וחצי מים, מראה בילתי שבירה, ברז וכלי רחצה. מוצר דומה הופיע גם ביפן. שם עיצבו כיור עם מיכל גדול יותר, מספר לחצנים שיוצרים לחץ מים ומזרימים קילוחים שונים בהתאם לראש הברז שנבחר. יש כוסית קטנה למילוי, מגש תחתון למניעת הצפה ומחיצת פלסטיק שקופה. מים מים בששון לחיי הנקיון.

למעלה: מרכז פעילות זעיר לילדים קטנים שאוהבים מים ולא מגיעים לכיור.
למטה: קצף כלבו – אפשר איתו לחפוף את הראש אבל גם לבנות ארמון.

מתכון לאושר

(המשך מעמוד 13)

והתאש המיוחד הזה של רחל־רייצ'לדיץ־ירע, מתב־רר, מצליח להדהים את הלקוחות המרוצים, שמציפים אותה במכתבי הערצה ותודה.

"לרחל שלום", כך כתב לה רופא צעיר על־גבי נייר מכתבים הדור. "ככל שחשבתי יותר על השיחה איתך, נראה לי שתיארת את אופיי בצורה מדוייקת ומעמיקה עד להדהים. הרבה יותר משהייתי מוכן להודות מיד. אינני יכול להסביר מניין יש לך יכולת כזאת, אולם, כמו שאמרתי לך, נראה לי שיש פה צירוף של כשרון – דהיינו משהו מולד, בתוספת של נסיון ותוכמת חיים".

לרייצ'ל, שבשנה שעברה התחילה לשרך גם בישר־אל, יש ערימה מרשימה של מכתבי הלל ותודה מהסוג הזה. רק עכשיו היתה כאן 3 חודשים. עוכה ומנית את העסק המשגשג שבניו־יורק, כדי לייסד אחר כזה גם בישראל.

מודעה קטנה שפירסמה ב"מעריב", הניבה מאות מט־לפנים. אנשים שהיא מכירה אישית, שלתו את המכרים שלהם. את הלקוחות קיבלה בבית חברים ברמת־גן. בסוף השנה, היא אומרת, תחזור לכאן ותפתח משרד של ממש. היא רוצה לחלק את החיים בין ניו־יורק לישראל. שם הם גרים בבית בקווינס, באיזור שגובל עם לונג־איילנד. כאן יגורו בבית הקיץ, שרכשו לעצ־מם לא מכבר בקיסריה.

וחוץ מזה, מתכוונת רייצ'ל גם להקים בקרוב בארה"ב אירגון, ללא מטרות רווח, שיאפשר ליהודים פנויים מכל העולם להפגש. "יש לי קשרים, באירופה, באמריקה ובדרום־אמריקה. ואני רוצה לתת אפשרות ליחידים מכל העולם לפגוש את המתאימים להם".

האירגון, כמו הפעילות השרכנית שלה, היא אומרת נועדו "קודם כל למנוע את ההתבוללות בעולם, וגם לעצור את הירידה מישראל, לעודד את העליה לארץ ולעקור את הברירות, שרוחפת אנשים לבני זוג לא מתאימים".

או אולי, כמו שסיים את מכתבו אליה, אותו רופא צעיר ומעריץ: "מה שמסקרן אותי, זה איזה סיפוק את מפיקה מהפעילות של זיווג זיווגים, מעבר לפרנסה. ההשערה שלי שיש כאן צורך שלך לתקן משהו שבור, או ליצור משהו שלם, לא פגום. משהו בעל ערך?"

צער גידול

עדנה כצולסון
פסיכולוגית חינוכית

ה"ברית" והפסיכולוגיה

טקס ברית המילה, הוא אחד החשובים בדת היהודית. קיים לגביו קונצנזוס בין כל מרכיבי העם, כולל חילוניים ומקלי ראש במצוות. זו המצווה הראשונה שניתנה לאברהם אבינו. מצוות ברית המילה חשובה עד כדי כך, שחובה לקיים את הטקס גם אם היום השמיני חל בשבת או ביום כיפור.

מנהג זה קיים גם בין לא יהודים. מוסלמים, שבטים שונים באפריקה ובאוסטרליה, נוצרים פרוטסטנטים ואף לאדתיים באמריקה – אימצו את המנהג. אצל עמים דרום־אמריקניים, מתבצעת המילה מיד לאחר הלידה; אצל יהודים ביום השמיני; יש שבטים ערבים ואפריקנים הדוחים את הטקס לשנת החיים הראשונה; באוסטרליה – בגיל ההתבגרות. כך גם אצל המוסלמים. בשבטים מסויימים בערב הסעודית ובמצרים – סמוך לנישואין.

אנתרופולוגים רואים בטקס אקט סמלי המשלב את הרך הנולד בקבוצה אנושית־חברתית מוגדרת, ע"י מתן אות בבשרו.

פרויד ראה במילה תחליף סמלי לסירוס ממשי, שהיה נקוט, לדעתו, כעונש ע"י האב האנושי הקדום, נגד בניו המורדים ומגלי העריות, בעדר האנושי הקד־מון. פסיכולוג בשם ננברג, העריך שתכלית המילה היא להגביר את ההזדהות המינית הגברית של הזכר. לדע־תו, העורלה נתפסת כייצוג לנשיות, בגלל דמיונה לשפתי הערווה הנשית. חיתוכה, בעיקר כשהוא מתבצע בגיל ההתבגרות, מבטא את מאבק האדם נגד הדו־מיני־ות הטבועה בו.

צימרמן טוען שבטקס ברית המילה היהודי, באות לביטוי נטיות תוקפניות של האב שכלפי בנו. הזכר הנולד נתפס ע"י אביו כזר, כזכר חדש שיש בו משום סכנה. הטקס נועד לרסן את תחושת הסכנה.

המחקרים האמפיריים על השפעת ברית המילה על הרך הנולד אינם רבים. במחקר שנערך בשנת 1971, מצא אמצ'ה, שלאחר ברית המילה ישן התינוק שינה עמוקה יותר, ללא חלומות, כנראה כדי להגן על עצמו מפני הכאב. ב־1976 מצא טלברט, ש־20–40 דקות לא־חר הברית, יש הפרשה מוגברת של הורמון.

ריצ'רדס ואחרים סבורים, שחלק מההבדלים שנמצאו בין התנהגויות יילודים זכרים לנקבות, בתקופה שלא־חר הלידה, נגרמים עקב ברית המילה. בניגוד למה שסברו בעבר, יודעים היום, שהתינוק נולד עם רגישות לכאב – ואף יודעים לזהות התנהגויות של יילודים המעידות על סבל וכאב.

ייתכן שמחקרים שייעשו בעתיד, יבדקו אפשרות להשתמש בטכניקות שונות למניעת כאב בזמן ניתוח הברית, ע"י הרדמה או הקפאה מקומית.

בשנת 1986 התפרסם מחקרו של הפסיכולוג הישרא־לי אנדרה דרזנין, שמצא, שרמת החרדה הכללית של מתבגרים שנימולו בשלב האדיפלי של התפתחותם, גילאי 3־6 (מדובר בעיקר בעולים מבריה"מ ופולין שה־גיעו ארצה לא נימולים), עולה על זו של מתבגרים שנימולו בגיל 8 ימים, אך אינה עולה על רמת החרדה של מתבגרים שעברו באותו גיל (3־6) ניתוח כריתת שקדים או פוליפים.

קנסבר (1965), חקרה את ההשפעות הנפשיות וההת־נהגותיות בטווח הקצר של מילה, בשלב הפאלי אצל ילדים בתורכיה. היא בדקה ילדים חודש לפני המילה – ומספר ימים לאחריה; כן היפנתה שאלונים להורי היל־דים. היא מצאה שהמילה נתפסת ע"י הילד כפעולה תוקפנית ומסרסת המבוצעת בגופו, גורמת לו נזק ומע־וותת אותו. תגובה בולטת לניתוח, היתה עלייה בדח־פים התוקפניים: הילד שואף לתקוף את אלו שפגעו בו. האגו נחלש תחת רושמה של המילה ומתקשה להתמו־דד עם הטראומה. מופיעה נסיגה בהתפתחות.

אוזטורק (1973), במחקר באוכלוסיה תורכית, מוסר מהתרשמותו כקלינאי שצפה בטקסי מילה של 30 ילי־דים תורכים, כי היה לו ברור שכל הילדים פחדו מאוד מהטקס, בעיקר חששו מסירוס אפשרי. בראיונות עם הורי הילדים, חודש וחצי אחרי המילה, מסרו ההורים, שאצל הילדים התפתחו שינויים התנהגותיים המורים על קשיי הסתגלות, תוקפנות מוגברת, טיקים, תגובות כפייתיות, גמגום ועלייה בפחד מפני האב.

אולם, השפעות אלו של ברית המילה, בטלות בש־שים מול הזכויות שמעניק האקט לילד היהודי: חז"ל הפליגו בערכה של המילה ש"אלמלא היא לא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו" (נדרים, ל"א, ע"ב). מצוות המילה מקיימת את העולם ושקולה כנגד כל המצוות שבתורה שהרי "מי שביטל מצוות מילה, אפילו יש בידו תורה ומעשים טובים, אין לו חלק בעולם הבא" (סנהדרין, צ"ט, ע"א). ■

ש.ש.י.ל
מתנות ומכות ב־20% הנחה
...ושתהיה שנה טובה
אומנות מתנות תכשיטים
02-227941 ... 230434 ... 735717 ...

ד"ר פנחס ירדן

רופא

כל סם מסוכן

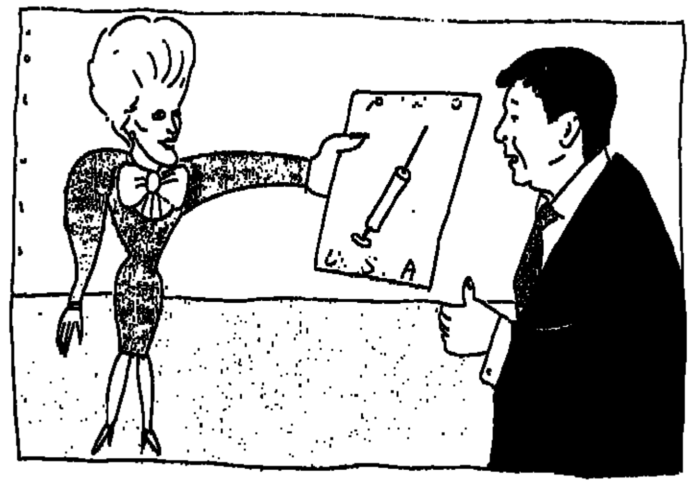

סמים עדיין לא הפסיקו לעשות ולהיות חדשות. פה מופיע סם חדש, כאן מסתבר שסם מוכר גורם לתופעות לא מוכרות ושם מודיעים על צרה שעושה סם כזה או אחר במימדי־קטסטרופה. המסר, שסם הוא ענין גרוע ומסוכן לבריאות, מועבר לציבור בדרכים שונות, כל הזמן. בכל זאת, אוכלוסיית המשתמשים בסמים איננה פוחתת.

נראה, שאחד הגורמים התורמים לאי הקטנת השי־מוש בסמים הוא, בכל זאת, איזה חסר מסויים בהכרת מידת הסיכון האמיתי הכרוך בשימוש בסמים. איכשהו, אצר המילים בו משתמשים בתאור הסמים והשפעתם, כלל הרבה בטויים שאינם חד־משמעותיים. מהתבטא־ויות שונות בנושא זה משתמע, לפעמים, שבסמים וב־שימושם קיימים גם כאלה שלהם "סיכון קטן", או אפי־לו הערר־סיכון. אוירה של מעין מתירנות חלקית.

בעגה המשטרתית והמשפטית מזכירים סמים רכים וסמים קשים. העוסקים בנושאי־חברה מדברים על סמים במונחים של סמי־בידור (recreational drugs), ואומרים ששימוש גרוע בסמים (drug abuse) הוא ענין של הגדרה, התלויה ב"נורמות החב־רה בה מדובר". רופאים מדברים בז'רגון של הִתרגלות לסמים (drug-habituation), תלות בסם (drug dependence) ושיעבוד (drug-addiction). עוסקים בנושא סמים אומרים, שקפה ואלכהול שייכים, בעצם, לקבוצת "סמי־חברה", שבה מונים גם את המרי־חואנה, החשיש, האופיום ועלי הקוקאין.

למתחילים להשתמש בסמים, לאלה הצורכים סמים "רק לפעמים", ש"מפסיקים מתי שרוצים", יש כמה ני־מוקי־הרגעה. המשכנעת ביותר היא ה"ראייה" ששימוש חד־פעמי או קצר בסם הוא נטול־סיכון. שום דבר לא יכול לקרות, אם לוקחים איזה סם כלשהו פעם או פעמים. או אם משתמשים בו "לעתים רחוקות".

וככן, מסתבר שראייה זו היא פשוט שגיאה, שיכולה להיות לא רק מסוכנת אלא גם קטלנית. משנת 1982 דווח על לפחות 83 מקרים של התקף־לב (אוטם שריר הלב), כתוצאה משימוש בקוקאין. אחד המקרים היה בגיל 19 שנה בלבד. שיעור התמותה מהתקף־לב לא היה שונה מזה של שאר האוכלוסיה. למי שלא יודע, שיעור־תמותה זה רחוק מלהיות מבוטל. בעשרים וחמי־שה אחוז מבין הסובלים מהתקף לב תריף ראשון נפט־רים בשבוע הראשון שלאחר ארוע כזה.

הוכח והודגם, שהקוקאין יכול לשבש את זרימת הדם לשריר הלב ולהביא, לפעמים, להפסקה מוחלטת של זרימתו בעורק־לב כזה או אחר. אחד הדיווחים בענין זה מתאר קבוצה של תשעה חולים, גילאי 39־23, שקבלו התקף־לב או כאבי־חזה, כתוצאה משיבוש אספקת־דם לשריר הלב, שש שעות לאחר שימוש בקוקאין. ארבעה מתוך חולים אלה היו משתמשי־קוקאין קבועים. אבל חמשת האחרים "ניסו" את הקוקאין רק פעם אחת.

תצפית מעניינת שנראתה בקבוצה זו היתה שחמישה מביניהם השתמשו בקוקאין בהרחה ולא בהזרקה לוו־ריד. עובדה זו סותרת את האמונה הרווחת בציבור הר־חב, שכש"רק" מריחים קוקאין – לא מסתבכים. אז כדאי וצריך לומר, חד־משמעית ובתוקף, שימוש בסמים מסוכן לבריאות ויכול להיות קטלני. גם כשמדובר בצ־ריכה חד־פעמית ולא חשוב איך הוא מוחדר לגופנו. ■

מילכה למדן

חבר מאותו כוכב

שנה חדשה – התחלה חדשה

כשהורידה את שפופרת הטלפון נשבעה לעצמה שזוהי הפעם האחרונה. די. נמאס לה. עד עכשיו נהגה לקבל בהבנה את כל ההתנצלויות שלו, את כל ההסברים הרגשניים על כמה שהוא אוהב אותה ולא יכול בלעדיה וכמה שזה סבל נורא שהם לא יכולים להתראות, אלא שבמקרה דוקא היום אשתו היתה צרי־כה לצאת לפגישה/ ישיבה/ סידורים ולא היה מי שיש־אר עם הילדים בבית...

כשהקשר שלהם התחיל, לא ידעה תמר שהוא עלול להתהדק עד כדי כך. כן, היא ידעה שהוא נשוי, ידעה גם שעל אף הקשיים המשפחתיים שלו הוא איננו מת־כוון לפרק את מסגרת נישואיו, ואם להודות על האמת, היא אפילו שמחה על כך במידה מסויימת. באשתו ראתה משהו מעין "ביטוח מפני התחייבויות": טוב שהיא קיימת. טוב שהפגישות שלהם מוכרחות להיות חטופות. זה היה בשבילה קצת כמו ליהנות משני העול־מות גם יחד: גם קשר רציני וגם חופש.

בהדרגה, בלי שהרגישה איך זה קורה, התחילו הפרו־פורציות להשתנות: פתאום החופש הלך ונהיה קצת פחות חשוב, והצורך בקשר הלך וגבר. הפגישות התחי־לו להיראות בעיניה יותר ויותר קצרות. הביטולים – יותר ויותר מרגיזים.

מבלי שהיתה ערה לכך בהתחלה, גילתה שלמעשה התחילה לבלות יותר ויותר שעות בהמתנה לפגישות שלהם כשהיא מזניחה את כל הדברים האחרים שמילאו קודם את עולמה. זה בהחלט לא כל־כך מצא חן בעיניה. בשיחה משותפת, שבה ניסו לבדוק איך להתייחס לשי־נוי הזה שחל אצלה, לא הצליחו למצוא שום פתרונות חדשים. הוא בשלב זה לא יכול לעזוב את המסגרת, היא כלל לא בטוחה שאפילו רצה – היתה מסוגלת לעודד אותו בכיוון. וכך זה נמשך הלאה, עד לשבוע האחרון, אז החליטה שזהו זה. די. את מערכת היחסים הזו מוכרחים לנתק.

לא ברור אם תמר אכן תעמוד בהחלטתה ואם אכן תתקשר הערב ל"חבר מאותו כוכב" כפי שתכננה לע־שות. בכל מקרה, מי מכם קוראי "סגנון" המבקשים להשתתף הערב כאורחים טלפוניים בתכנית הפתוחה, צוות התכנית ימתין לכם הערב כבר מהשעה 21.00 (כמו תמיד) ליד הטלפון באולפן, (03־266225), ישמח לקבל מכם את כרטיסי הביקור האישיים שלכם שבהם תציינו פרטים כלליים על אודות עצמכם, וישמח לא פחות להכניס אתכם לשידור.

להשתמעו ■

משכך כאבים ראומטיים וכאבי גב
ללא תרופות
פלטיות בין־מגנטיות מוזהבות
בצורת אספלנית (פלסטר) קל להצמדה ורב פעמי
...
טוב גם
★ לכאבי ראש
★ למיגרנות
★ להתכווצויות ומתיחות שרירים
יצלה
המרכז לבריאות והרגשה טובה
אבן גבירול 98 ת"א 03־236042

מלון פרנק
נהריה ★ ★ ★
המלון שלך בבסון!
בואו ליהנות
בחופשת חג הסוכות
באוירה מסורתית ★ במלון סוכה מפוארת
★ מחירי מבצע מיוחדים לחדשים ספטמבר־אוקטובר
פעם אחת תספיק, שתהיה אורח שלנו לתמיד!
פרטים והזמנות:
טל. 04־920278 עד השעה 22.00
מלון פרנק מאחל לאורחיו ולכל בית ישראל
שנה טובה ומבורכת

המרכז לייעוץ משפחתי (בע"מ)
והסדרי גירושין בהסכמה
מסגרת להידברות
ולקבלת החלטות
ייעוץ מקיף ליחידים ובני־זוג:
★ ייעוץ טרום החלטה
★ משא ומתן לקראת הסכם גירושין
★ ייעוץ להורים בנושא הילדים
★ ייעוץ משפטי לניסוח הסכם הגירושין.
לתאום פגישה:
03־5622429 – 03־5618861;
סניף חיפה – 04־669368

ברידג'

דוד בירמן

מקום 11 מתוך 158 לנבחרת ישראל

נבחרת ישראל שהשתתפה בתחרות הפרס הגדול (Grand Prix) שנערכה בורשה בחודש שעבר, הגיעה למקום ה־11 בתחרות, שלקחו בה חלק 158 קבוצות. בנבחרת, הישראלית היו זליגמן – בירמן וקליש – פודגור. אליהם הצטרף הזוג ריץ – גלברד, שזכה בגביע הזוג הור המצטיין בזכות הישגיו בתחרויות הזוגות והקבוצות.

היתה זו הפעם הראשונה מאז 1966, שנבחרת ברידג' ישראלית הוזמנה להשתתף בתחרות בפולין. הנבחרות כללו את ברית־המועצות, צ'כוסלובקיה, הונגריה, בולגריה, הולנד, פינלנד, צרפת וגרמניה. התחרות נערכה בבניין היפה של הטכניון ודגל ישראל התנוסס בגאווה ליד דגלי ברית־המועצות ופולין.

היד שלהלן הופיעה במפגש בין הקבוצה הישראלית לבין הקבוצה הפולנית המצויינת: מחלק מזרח, כולם פגיעים

	צפון ♠QJ64 ♥A754 ♦108 ♣Q76	
מערב ♠K8532 ♥K10 ♦75 ♣10854		**מזרח** ♠109 ♥QJ9832 ♦KJ3 ♣92
	דרום ♠A7 ♥6 ♦AQ9642 ♣AKJ3	

ההכרזה היתה זו:

מזרח	דרום	מערב	צפון
2 הארט	דאבל	פאס	3 ספייד
פאס	4 דיאמונד	פאס	4 הארט
פאס	5 קלאב	פאס	5 דיאמונד
פאס	6 דיאמונד	פאס	פאס
פאס			

הפתיחה 2 הארט מעידה על חולשה ואילו 4 הארט של צפון היא Cue Bid.

הזוג הישראלי הגיע לחוזה הגבוה של 6 דיאמונד, המבוסס על חלוקה נוחה בשליטים ועקיפה כפולה בדיאמונד או עקיפה בספייד ועקיפה מוצלחת בשליט.

היציאה היתה מלך הארט והכרוז הישראלי היה צריך להחליט על הדרך הטובה ביותר לביצוע החוזה הקשה. הוא החל ב־8 דיאמונד ומזרח הניח את המלך. דרום לקח באלוף וניגש לתכנון המשחק. הפתיחה של מזרח 2 הארט מבטיחה ששה קלפים בסדרה ו־6–10 נקודות גבוהות. לאור היציאה נראה שלמזרח נסיך ומלכה הארט, נוסף למלך דיאמונד. האם גם הנסיך בידו? לאור ההשלכה המתוחכמת של מזרח (מלך דיאמונד), נפל הכרוז הישראלי בפח. הוא עבר לשולחן במלכה קלאב, שהיתה הכניסה היחידה ולפיכך האחרונה לדומם, ושיחק את המלכה ספייד. מערב זכה והסלם נכשל. למערב יש שליט אחד עודף. לו הימר הכרוז על עקיפה כפולה בדיאמונד, היה עולה בידיו לבצע את החוזה. אכן, השלכת המלך דיאמונד על־ידי יוליאן קלוקובסקי, שחקן נבחרת פולין זה שנים רבות ובעל נסיון והישגים בינלאומיים, היתה למופת. מי אמר שיד שניה חייבת לשחק נמוך? לו השליך מזרח דיאמונד נמוך על ה־8, היה דרום מבצע את החוזה. מכל מקום קלוקובסקי "כיפר" על משחקו המתוחכם בהזמנה לארוחת ערב מענגת בביתו. מספר בקבוקי הוודקה שנפתחו באותו ערב בביתו היה מכובד למדי...

★ ★ ★

מחר בערב תיערך בכל רחבי הארץ תחרות סימולטנית שהכנסותיה ייתרמו למבצע "עץ תחת עץ". זו התחרות הסימולטנית הראשונה הנערכת בארץ בשיטת אי.אם.פי.. את הידיים שישוחקו ליקט האמן הבינלאומי שמואל לב ולמשתתפים תחולק בסוף התחרות חוברת שתכלול ניתוח הידיים. את הניתוח הכינו אדריאן שוורץ ושמואל לב.

★ ★ ★

בשבת הקרובה ייפתחו משחקי הליגה הלאומית בברידג'. שתיים־עשרה קבוצות יתמודדו על הבכורה.

שחמט

שאול הון

הפרס – טבעת יהלום

באליפות הפתוחה של פריס תפסו הצרפתים רק מקום שלישי. ניצח לב גוטמן, 7 מ־9, מוריי 6.5 אולם מוריי זכה גם בפרס מיוחד: טבעת יהלום בשל משחקו עם קואטלי.

מוריי ידוע ברעיונותיו המקוריים, ולכן הזמין אותו קורצ'נוי כיועצו בדוקרב עם קרפוב. מוריי מחפש תמיד את המקורי והפתוח ידוע, כדי לסבך את היריב. בפריס שיבש כליל את משחק יריבו ולהתקפת מט אף הקריב כלי. הנה המשחק המעניין, שהתפתח מהמשך שגור בתכלית.

קואטלי — מוריי

1. ד4 פ־ו6, 2. ג4 ה6, 3. פ־ג3 ר־ב4, 4. ר־ו5 ה6, 5. ר־ח4 ג5, 6. ד5 ה5 (סוטה מהמקובל ה:ד5 ומתחיל לסבך את יריבו), 7. מה־ג2 ד6, 8. ז3 ז5, 9. ר־ז5 ח4 (למנוע זאת מהלבן), 10. 0–0–0 ר:פ (שחור כפה על לבן הצרחה גדולה ועתה יכוון התקפתו לאגף המלכה), 11. מה:ר פב־ד7, 12. ח4 ז4, 13. ח5 ב5 (היעד – המלך), 14. ג:ב5 א6 (בנוסח גמביט וולגה, לפתיחת קווים מול המלך הלבן), 15. ה3 0–0, 16. ב:א6 ר:א6, 17. ר:ר צ:ר, 18. ר־ח4 צ:א2, 19. פ־ה2 צ־ה6, 20. ז4 (מונע פ־ה5 ושחור מקריב כלי להמשך התקפתו) מה־ב6, 21. ז:ו6 פ:ו, 22. מה־פ מה־ב5! (בהקרבת כלי משך שחור את כלי הלבן הרחק מהגנת המלך ועתה הוא מנצל זאת), 23. מ־ב1 (או 23. פ־ז3 צ־ב8 ולבן אבוד) מה:פ! (מפקיר את הצריח כדי שהמלך הלבן ייש־אר חשוף להתקפת מט), 24. מ:צ מה־ג1! (ללבן יתרון צריח אך מלכו בסכנת מט), 25. מה־ג3 (יחיד) צ־א8+, 26. מה־א3 מה־ג4+, 27. מ־א1 צ:מה+, 28. ב:צ מה־ב3, 29. צח־ח1 ג4, 30. צ־ג1 מה:א3+ (לא 3ג בגלל צ־ה2 ותיקו), 31. מ־ב1 מה־ב3+, 32. מ־א1 מה־א3+, 33. מ־ב1 מה־ד3+, 34. מ־ב2 מה־ד2+, 35. מ־א3 מה:ד5, 36. מ־ב4 ז3, 37. צג־ד1 (37. צ:ג4? מה־ד7+ מה־ג5+), 38. מ־ג3 מ־ז7 (יש זמן, שום דבר לא בוער), 39. צ־א1 מ־ו6, 40. צ־א4 מה־ד5, 41. צ־א3 מה־ד3+, 42. מ־ב4 מה־ד2+ לבן נכנע.

★ תל אביב: באליפות האוניברסיטה (השתתפו 28) ניצח י. גרינפלד, 7 מ־7, אחריו י. ספי וי. אפק 5. בתחרות ב' (השתתפו 22) ניצח יצחק עזרא 5.5 מ־7. בתחרות ג' (השתתפו 50) ניצח דוד לדר 6, מ־7. כאן השתתף גם ח"כ יורם ארידור, שצבר 4.5.

★ הונגריה: בדברצן נערכה תחרות לזכר גדעון ברצה. ניצח איוונצ'וק, 8 מ־11, לפני דורפמן והצ'כי האבה 6.5, הורוואט, גבריקוב ואולמן 6. בתחרות משנה ניצח הרוסי אול, 9 מ־11.

★ נורווגיה: בגאוסדל (48 איש) ניצח הצ'כי א. מרונה, 7 מ־9. אחריו ינסה, וסטרינן ואינקיוב 6.5.

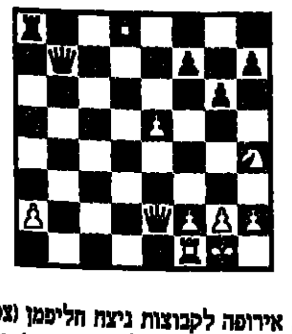

באליפות אירופה לקבוצות ניצח חליפמן (צסק"א מוס־קה, לבן) את סוסונקו ("וולמק" רוטרדם) בסגנון נאה. איך?

■ [illegible]

בולים

אליעזר בן

משוררי האהבה

קבוצת משוררים ומנגנים ליריים גרמניים, על פי רוב אצילים מלידה, שכלטו בין השנים 1150־1350. הם שרו על אהבה ויופי. כעת הם מופיעים על שלושה בולים שווייציים, שהוקדשו למשוררי האה־בה. הבולים ראו אור לציון 700 שנה לאמנות ותרבות שווייץ והם מציגים נסיכים ושומעיהם בארמונות המ־לוכה.

ריקוד ספרדי

שני בולים בערך של פטס מוקדשים לתערוכה עולמית בברצלונה ולפסטיוואל הבינלאומי למוסיקה ולריקודים בגרנדה.

ציורים פורטוגליים

שלושה בולים חדשים בערך של 27, 60, 80 אסק', מציגים ציורים של ציירים פורטוגליים מהמאה ה־20. פורטוגל גם תנפיק צמדת זכרון מורכבת מבולים אלה. שני בולים נוספים שראו אור בפורטוגל, מציגים מבצרים בגבולות המדינה.

שעונים עתיקים בפולין

שישה בולים שהונפקו בפולין בנושא שעונים עתיקים, מציגים שעוני קיר מהמאה ה־17, שער־ני מטבח מהמאה ה־18, שעון כיס מהמאה ה־18, שעון כיס מהמאה ה־19 ושעון מרנציג עם השם בנימין שול. בנוסף, מונפיקה פולין בול בערך 15 ולוטי לציון המרד של האוכלוסיה הוורשאית נגד הנאצים.

אורית הראל

חפוז בחו"ל

מה הן שמחות כל כך בגיל 44, לעזאזל

ברוק שילדס, ילדה יפה, עברה דרך ארוכה מאז הסרט של לואי מאל ואחר כך פרסומות הג'ינס הפרובוקטיביות לקלווין קליין (בהן צולמה במבט מלמטה, בין הרגליים, וצייצה בקול ילדה מתפנקת, "שום דבר אינו מפריד ביני לבין קלווין קליין שלי"). דרך כה ארוכה, שעכשיו היא מופיעה בסרט טלוויזיה בתפקיד של גדולה אמיתית, ועוד אחת שמעשנת בשרשרת. וכל זה קורה בקומדיית הפתקאות ששמה "מלכודת היהלומים", בה היא מופיעה בתפקיד אחת שמסתבכת בשוד יהלומים ויש לה גם חבר, עם ומזים ברורים ליחסים אינטימיים, והיא כאמור, גם מעשנת בשרשרת. רגע, רגע, זו אותה ברוק שילדס שראינו אותה גם בטלוויזיה שלנו במסע פרסום אדיר נגד עישון, אומרת איזה געל נפש זה עישון? כן. אותה אחת. אבל לא לדאוג, היא מעשנת רק סיגריות תבלים מיוחדות מבריטניה ולסרט תצורף הבהרה שאין בפעילות הזו כל עידוד לעישון. אתם הבנתם את זה?

ברוק שילדס.

מזל, טוב, מזל טוב. דמי מור, עיין ערך סרטי נעורים, וברוס ויליס, עיין ערך "בלשים בלילה" הם הורים. לבת. נולדה באיזו עיירה שקוראים לה פאדוקה, במדינת קנטאקי, לא בגלל שההורים כל כך מתים על המקום, כמו בגלל ששם אבא שלה מצטלם עכשיו בסרט חדש, ואבא ואמא עשו אותה יחד, אז גם את הלידה הם עברו ביחד. כן, ויליס היה נוכח בלידה.

מייקל ג'קסון.

פרינס, הדבר הכי מאיים על מייקל ג'קסון באירופה, מנסה החודש להראות לו מי הכי גיבור גם באמריקה – הוא פותח במסע הופעות ברחבי ארה"ב, 12 ערים במשך חודש וקצת. וכדי שהמתח יהיה באוויר כבר מהתחלה, מכירות הכרטיסים לקונצרטים שלו גם מתחרות בהיסטוריה שהיתה לפני חודשים אחדים לכרטיסים לקונצרטים של ג'קסון. כל הכרטיסים להופעה שלו בניו יורק בראשית אוקטובר, נמכרו ב־48 דקות.

שמחות, האמריקניות האלה. סקר חדש של מכון גאלופ מצא ש־90 אחוז מהנשים בנות 18 עד 44 שמחות בחיים, ו־83 מבנות אותם גילאים מצפות להשיג את המטרות האישיות שיש להן בחיים. ומה תושבות כל המאושרות האלה שחשוב בשביל להצליח בקריירה? קודם כל בטחון עצמי, ואחר כך בן זוג תומך, סידור טוב ואפשרי מבחינה כלכלית לילדים ואמצעי מניעה שאפשר לסמוך עליהם. רק 13 אחוז מהן סברו שמראה חיצוני נאה גם חשוב. וחוץ מזה? יותר נשואות מרווקות נוטות לומר, שהשיגו את מה שרצו בחיים, ואותו הדבר נכון גם לגבי נשים שיש להן ילדים, לעומת כאלה שאין להן ילדים. הכל כל כך ורוד אצל הנשים של הדוד סם.

חשבתם שנרפה כבר מכל סיפורי הוועידות של המפלגות בארה"ב, כי גם זו של הריפובליקנים וגם זו של הדימוקרטים הסתיימו? מה פתאום, יש עוד פירורים: עכשיו כבר מותר לגלות איך כל המכובדים והמפורסמים נראו שם כל כך טוב כל הזמן. בוועידת הריפובליקנים למשל, היו כל הזמן בכוננות מספר מומחי איפור (כלומר מאפרים) ומעצבי שיער (כלומר ספרים), שהכינו ושיפצו את כל הנואמים וסתם מכובדים שעלו שם לדוכן הנואמים, שהרי כל מי שעולה לשם נראה קבל עם וטלוויזיה ובוחרים. ומה יותר מכובד – הטיפול יותר צמוד: לברברה וג'ורג' בוש היה צמוד מעצב אישי כל שבוע הוועידה, ובשלבים האחרונים קיבלו עוד חיזוק ממעצבת מקומית. המטיף פט רוברטסון, שגם הוא רץ על המועמדות חודשים אחדים עד שפרש, הגיע עם המאפר הפרטי שלו וכבה גם עשה השחקן טום סלק, שבא לשם בעיקר לתת עידוד וקישוט. אז לא צריך כל כך להתפעם, קצת טבע והרבה צבע שיחקו שם.

רובין ויליאמס אולי לא זכה באוסקר השנה, וגם לא הסרט שבו כיכב, "בוקר טוב ויטנאם", אבל בווידאו הוא דווקא זכה באחרונה בכל הקופה: זהו הסרט הנשכר ביותר הקיץ באחת הרשתות הגדולות ביותר להשאלת סרטי וידאו. בשבועיים הראשונים שהקלטות הגיעה למדפים, הוא נשכר ברשת הזו בלבד, 62,995 פעמים. לשם השוואה, הסרט המוצלח ביותר בכל הזמנים ברשת הזו היה "ריקוד מושחת", והוא הגיע רק ל־24 אלף ומשהו שוכרים בשבועיים הראשונים. אז מה אם אין לך פסלון רובין, העיקר שיש צופים.

רובין ויליאמס.

בתחלית אוקטובר, תופיע השחקנית קטלין טרנר בניו יורק, עם להקת הבלט של מרתה גרהאם. לא, היא אינה מגלה כשרונות מחול חבויים, היא פשוט תקרא שם משיריה של המשוררת אמילי דיקנסון. הסיבה לשמחה האמנותית הזו: הופעת גאלה מיוחדת לרגל פתיחת עונת הבלט.

קטלין טרנר.

זוכרים את "תחרה" מהטלוויזיה? עם העלילה המפותלת בעקבות האמא ואחר כך עוד עלילה, לא פחות אבסורדית, בעקבות האבא? בטח שזוכרים, זבל־זבל, אבל כולם רואים. אז הילדה הנאווה מהסידרה, זו ששיחקה את לילי עם שורות מתוך כמו "מי משלושתיכן ז.... היא אמא שלי"? עולה כתה. בחודש הבא היא תגיד משפטים כמו "או, רומיאו, רומיאו" וכו' וכו', וכל זה בהפקה תיאטרונית של "רומיאו ויוליה" הישן והטוב של שייקספיר, בשיקאגו. ושלא תחשבו שזה השייקספיר הראשון שלה: הקיץ כבר הופיעה בהפקה של "הרבה מהומה על לא מאומה" בסנטרל פארק בניו יורק. מתקדמת הבחורה.

לא נגמרות השטויות עם אלוויס. לפני כחודש היה יום שנה למותו, ולכבוד זה פירסם המגאזין "עולמו של אלוויס" – יש דבר כזה – עוד כמה פרטים על האליל המזמר־מעכס. מסתבר שהוא מכר יותר ממיליארד אלבומים. ואם המספר הזה בפני עצמו לא מרשים אתכם, אז תחשבו על זה ככה: אם הם מניחים את כל האריכי־נגן האלה זה אחר זה בקו ישר, אפשר היה להקיף את קו המשווה 7.6 פעמים, ואם היו מניחים אותם זה לצד זה ועושים משטח רציף, הוא היה מכסה 5.2 משטח אדמתה של ארה"ב.

הצעצועים שמתפתחים בקצב שהילד שלך - TOMY®

צעצועי TOMY להשיג בכל חנויות הצעצועים המובחרות ברחבי הארץ [illegible] המשביר לצרכן, שק"ם, המשביר המרכזי וכל־בו שלום.

פעלולון רכבת
TSP-1520
מרכז פעילות לתינוק. נגיעה קלה בכפתורים וכ"א משש החיות מדברת. לפיתוח סקרנות התינוק.

קשת מנגנת
TSP-1512
המובייל המוסיקאלי היחיד אשר מתאים לקצות מיטת התינוק. מוסיקאלית צבעונית-מנגנת שיר ערש והענן עם הבלון הצבעוני נע ונד מצד לצד.

טלפון מדבר
TSP-1117
הטלפון בדמות פנים מחייכות משמיע 8 קולות שונים. ממש כמו בטלפון אמיתי!

מכונית פעלולון
TMO-1042
משחק שעוזר לילד לפתח את מיומנות התאמת צורות. הצורות נכנסות לתוך המכונית בפתחים המתאימים.

קטר תקליטים
TSP-1006 מנגן
הקטר נוסע ומשמיע 11 מנגינות שונות. מגיל 3 ומעלה (מופעל ע"י סוללות).

כלב עליז
TSP-1036
הכלב שחופף להיות הליצן של כל הילדים. מגלגל עיניים, מזיז אוזניים וידיים, והילדים צוחקים.

זוידס (ZOIDS)
סדרת משחקי הרכבה של דינוזאורים פרהיסטוריים בעיצוב עתידי משוכלל כמכונות העתיד.

הצפרדע הזולל
TMO-7067
משחק משפחתי מרתק לשניים שלושה או ארבעה משתתפים, מי שקולע ראשון את כל האסימונים לתוך הפה הוא המנצח. מתאים גם לילדים קטנים.

תיבת ציור אורות
TSP-2571
ציור באמצעות אור, משחק נהדר לבני 4 ומעלה. ישנם 6 כלים שונים על המסך ובאמצעותם הילדים יכולים לצייר באור ללא צורך בנייר (מופעל ע"י סוללות).

קונגמן TMO-6300
איך מעלים כדור לראש ההר ומצליחים להתגבר על מכשולים ומגבלות זמן? קונגמן הוא התשובה - משחק נפלא לכל ילד (מופעל ע"י סוללות).

משחק מרתון
TMO-7069
מסלול מכשולים רב הרפתקאות מוביל אותך למטרה, המרוץ נגד הזמן - משחק משפחתי רווי הנאה ומתח, מפתח את המיומנות והרצון להצליח.

טורבו הגה
TSP-7030
הגה עם מסך תצוגה דיגיטאלי, המקנה לילד הרגשה של נסיעה על כביש. לילדים מגיל 4 ומעלה (מופעל ע"י סוללות).

כרייה במחצבה
TSP-5001
(BIG LOADER)
מערכת מינוע מרכזית אשר מפעילה משאיות העמסה, בולדוזרים וטרקטורים. ציוד כבד ממש כמו במחצבה אמיתית: חופרים, ממלאים, מעמיסים, סוחבים ושופכים. מגיל 5-11 (מופעל ע"י סוללות).

כדורת [illegible]
TSP-7070
משחק סוחף ואידיאלי לפיתוח החשיבה המהירה והקואורדינציה. לאורך המשחק הילד נחשף לאתגרים חדשים והוא למד להתמודד איתם, כל משחק נוסף משפר את המיומנות - משחק חובה.

מיסטר די.ג'י (התקליטן)
THK-5420
רובוט חרדיו חידידותי שלך. הדלק אותו וכוון לתחנה הרצויה AM/FM והביצועים שלו ממש מדליקים: הוא מתנדנד מצד לצד ומזיז את זרועותיו ופיו באופן מתואם עם המנגינה.

פליפר אלקטרוני
TSP-7024
פועל ברווק כמו המכונות הגדולות באולמות המשחקים, המילה האחרונה בשיכלולי האלקטרוניקה הביתית. מגיל 6 ומעלה (מופעל ע"י החשמל)

מגרש כדורגל
TSP-7030
הפעלת המשחק מתבצעת ע"י מגע אצבעות, 2 שוערים והעברת כדור אוטומטית. מגיל 6 ומעלה (מופעל ע"י סוללות).

המורה האלקטרוני
KY-6390
(TOMY TEACHER)
משחק אלקטרוני מתוחכם ומהנה, השיטה המרותקת לפיתוח האינטליגנציה של הילד. תוכנן ופועל לפי שיטות פסיכומטריות מתקדמות. לגילאי 4-9 (סוללות או חשמל).

TOMY TEACHER

הצעצועים שמתחילים להתהפך בגיל 4 חודשים... זוחלים בגיל 7 חודשים... אומרים "אמא" בגיל 10 חודשים... לומדים ללכת בגיל שנה... אוכלים בעצמם בגיל שנתיים... מציירים בגיל שלוש... הולכים לגן בגיל 5... לומדים קרוא וכתוב בגיל 6...

TOMY — תקופה בחיי כל ילד..

Columbia [illegible]